

Reggeli Újság

Ujvidék, 1941 július 26, szombat

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 180. szám

Döntő szakaszba érkeztek a keleti bekerítő hadműveletek

Egész szovjethadosztályok kerülnek fogságba vagy semmisülnek meg

A németek újból bombázták Moszkvát

Az angolszász hatalmak súlyos diplomáciai vereséget szenvedtek a Távolkeleten

A német véderőfőparancsnokság közli:

A hadműveletek az egész keleti arcvonalon tervszerűen folynak. Naponta sok foglyot ejtünk és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányolunk.

Az elmúlt éjszaka néhány repülőgépünk ismét bombázta Moszkva keleti részén, valamint a Kremltől északra levő katonai célpontokat.

A Nagybritannia elleni harcban repülőink a sziget északkeleti részén levő kikötői berendezéseket bombázták. Tengerészeti egységeink három angol harci gépet lelőttek.

Az angol légi erő a csatorna partjánál tegnap is súlyos vereséget szenvedett. Az ellenség 33 gépet veszített. Ebből 27-et — köztük 9 négymotoros gépet — vadászgépeink, hatot a légelhárító

tüzérség lőtt le. Saját veszteségünk négy gép.

Az elmúlt éjszaka angol harci repülőgépek robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le az északnyugat-németországi partvidéken. A polgári lakosság körében halottak és sebesültek vannak. Hadigazdálkodási vagy katonai kár nem keletkezett. Éjszakai vadászok és a légvédelmi tüzérség két támadó angol gépet lelőtt.

Újabb huszezer fogoly

Berlínből jelentik: A Nevel körül foglyul ejtett oroszok száma július 24-én tetemesen növekedett. Július 24-én estig csak Nevel környékén 20.000 bolsevista foglyot szedtek össze. A zsákbán egyre jobban összeszorult bolsevisták mindenütt megadták magukat, ahol a politikai biztosok elesetek.

Mint Berlínből jelentik, a keleti arcvonal középső szakaszán döntő stádiumba jutottak a különböző katlanokba szorult és bekerített ellenséges erők elleni harcok. Most

már egész hadosztályok kerülnek fogságba vagy semmisülnek meg. A jelentések azt is mutatják, hogy a Szovjet általában már nem bírja az iramot és tartalékai kifogytak. Még 15—16 éves suhancokból álló kötelékeket is a frontra küldenek. A Szovjet kétségbeesett erőlködését és kapkodását mutatja az is, hogy a szovjetbirodalom legtávolabbi részéből is a frontra szállították a legutolsó repülőgéptartalékokat.

A magyar huszárok nem hagynak nyugtot az ellenségnek

A Resto del Carlino különtudósítója a magyar frontszakaszról küldött jelentésében kiemeli azt a fontos szerepet, amelyet a magyar huszárság a jelenlegi hadműveletek során játszik. A huszárság most a gyorsan mozgó alakulatokkal működik együtt és azoknak a páncélos erőknek oldalán nyomul előre, amelyek jelenleg német parancsnokság alatt behatoltak Ukrajnába. A huszárok — akár csak a tankosok — nem ismernek pihenést két csata között és egy pillanatig sem hagyják nyugton az ellenséget.

Vannak egyes csoportok, amelyek fontos, önálló harci cselekményeket hajtottak végre, jóval a csapatok zöme előtt.

A tudósító megállapítja, hogy a magyarok és németek Ukrajnában heves ellenállással találkoznak

ugyan, de a szovjetcsapatok visszavonulása a Dnyeszter irányában egyre gyorsabb ütemű. Egyes bolseviki csapatok egymástól annyira elszigetelten harcolnak, hogy ma már Ukrajnában nem is lehet egységes szovjetparancsnokságról beszélni.

JAPAN TÁMASZPONTOKAT KAP INDOKINÁBAN

Vichy jól tájékozott körökben közlik, hogy az Indokina ügyében folyó francia-japán tárgyalások barátságos légkörben folytatódnak. Franciaország Indokinában nem rendelkezik elég eszközzel arra, hogy érdekeit megvédje. Miután a japán kormány úgy vélekedik, hogy Indokínát és vele együtt a távolkeleti japán érdekeket veszélyezteti az angol csapatok jelenléte és Anglia csunkingi közbe-

lépése, a japán kormány felkérte Franciaországot, járuljon hozzá bizonyos katonai természetű könnyítésekhez, hogy válaszolhasson az angol fenyegetésre. A francia kormány e körülmények figyelembevételével józanul vizsgálja meg az általános helyzetet, hogy biztosítsa távolkeleti birtokai és főként Indokina épségét. Franciaország a lehetőség határában belül megteszi a szükséges lépéseket, hogy megvédje gyarmatait. Epp ezért vichy körökben lehetségesnek tartják, hogy a körülmények arra ösztön-

zik majd Franciaországot, hogy Indokina védelme céljából Japánnal együttműködve, bizonyos rendszabályokhoz folyamodjék. Darlan tengernagy, helyettes francia miniszterelnök és Kato japán nagykövet megbeszélései ebben az irányban tovább tartanak.

Mint Tókióból jelentik, a japán külügyminiszter pénteken hivatalában fogadta a tókiói külképviseletek vezetőit. A megbeszélésen összesen 35 állam diplomáciai képviselői jelentek meg.

Vichy és Tokió állandóan tájékoztatta Berlint

A Budapesti Tudósító svájci lap-szemléjében idéz a Neue Zürcher Zeitungból. A svájci lap berlini tudósítója szerint a német fővárosban mind politikai, mind katonai tekintetben igen jelentősnek tartják azt az eseményt, hogy Japán támaszpontokat kapott Indokínában. A Wilhelmstrassén az erre vonatkozó francia-japán egyezmény híre nem keltett meglepetést, mert Vichy és Tokió állandóan tájékoztatta megbeszéléseiről a német fővárost.

A német birodalmi sajtó tartózkodik minden megjegyzéstől. Ebben annak bizonyítékát látják, hogy Berlin a távolkeleti kérdésekben nemcsak a kezdeményezést, hanem az események magyarázatát is Japánnak akarja átengedni. E tartózkodás ellenére megállapítják, hogy Franciaország igen jelentős engedményeket tett Japánnak. Ez viszont azt jelenti, hogy elismerte Japán vezető szerepét Keletáziában. Berlin ebben a tényben Nagybritannia súlyos politikai vereségét látja, valamint az angolszász hatalmak tekintélyvesztését a Távolkeleten.

Ugyancsak a Budapesti Tudósító saigoni jelentés alapján közli, hogy csütörtökön japán hadihajókat figyeltek meg Indokina egész déli partvidéke mentén.

HAZATERNEK A JAPANOK OROSZORSZÁGBÓL

Moszkvából még a hónap elején 13 japán állampolgár indult vissza hazájába, köztük Nogata, a moszkvai japán nagykövetség tanácsosa is. A japán állampolgárok csütörtökön megérkeztek Mandzsuriába.

AZ ANGOLOK SÜLYOS VERESEGE A FÖLDKÖZI-TENGEREN

A Stefani-iroda a Földközi-tenger középső részében lezajlott tengeri csatáról a következőket írja:

Az angol tengeri erők rendkívül súlyos csapást szenvedtek. Elsüllyedt két hadihajó és két szállítóhajó, találat ért két cirkálót, három másik hadihajót és egy nagy szállítóhajót. Az elsüllyesztett és megrongált angol hajók minden valószínűség szerint igen értékes hadianyagot szállítottak. Megerősíti ezt a feltevést a kisérőhajók nagy száma és a hajók nagy ürtartalma. Az olasz erők támadási harcmodora nagyszerű bizonyossága a légi erő és a hajóhad, valamint a különböző fegyvernemek közti tökéletes együttműködésnek. A csata folyamán az olasz torpedóvető repülőgépek ismételtelen fontos szerephez jutottak és nagy részük volt az eredmény kivívásában. Az olasz gyorsnaszádoknak és más tengeri egységeknek a hatalmas angol hadihajókkal szemben tanúsított vakmerő bátorsága bizonyosságot tett az olasz könnyű hajóhad támadó szelleméről és technikai felkészültségéről. A szerdán kivívt győzelem újabb fényes cáfolata az angolok ama képtelen állításának, hogy ellenőrzést gyakorolnak a Földközi-tenger felett, egyúttal pedig bizonyítéka annak, hogy a Földközi-tengeren, ezen a rendkívül fontos hadszíntéren, éjjel-nappal nagyjelentőségű és heves küzdelem folyik.

A német légi erő megakadályozza a szovjet csapatok rendezett visszavonulását

A Szovjet rendes katonai szolgálatra kötelezte a nőket — Amerika újabb 8 milliárdot fordít hadicélokra

Szomolenszk mellett német fogságba került az egyik szovjet hadosztály vezérkari tisztje. Elmondta, hogy hadosztályának egyáltalában nem volt nehéz tűzvédelem és a könnyű tűzvédelem is ugyancsak teljesen hiányzott a lövész. Az igénylésekre a felettes parancsnokság azt a választ adta, hogy a hadosztály szerezzen magának löszert a németektől, mint-hogy szovjet készletek már nincsenek. A hadosztály ezután már a német csapatokkal való első összecsapásnál felmorzsolódott.

SZOVJET EJTŐERNYŐSÖKET FOGTAK EL DÉLDOBRUDZSÁBAN

Dél Dobruzsában néhány szovjet ejtőernyős vadászt fogtak el. Valamennyien beszéltek románul és román pénzt is találtak náruk. Az volt a feladatuk, hogy a Dunahidakat felrobbantsák.

Szófiából jelenti a NTI: Várna bolgár kikötővárosban letartóztattak hat kommunistát, akiknek a Komintern megbízásából romboló cselekményeket kellett volna elkövetniük.

NAGY OLASZ SIKEREK A FÖLDKÖZI TENGEREN

A csütörtöki olasz hadijelentés az olasz légi és haditengerészeti erő nagy sikereiről számol be a Földközi-tengeren megjelent nagy angol hajókaraván ellen végrehajtott repülőmadásokkal kapcsolatban. Az olasz lapok ezzel a légi és tengeri csatával foglalkozva, megállapítják, hogy az eredmény tanúsága szerint Olaszország biztosan ura a Földközi-tenger középső részének. Ennek annál nagyobb jelentősége van — írja Gayda a Giornale d'Italia-ban — mert alapos gyanu merült fel, hogy a Földközi-tengeren angol hajókon kívül már Amerikából érkezett tengeraltjárók is működnek.

A NÉMET LEGIERŐ TEVEKENYSÉGE KELETEN

A német légi haderő a keleti arc-vonal déli szakaszán csütörtökön nagy pusztításokat vitt véghez a vasúti vonalakban, hogy megakadályozza a szovjet csapatok rendezett visszavonulását. Különösen súlyos találatok érték a nagyobb vasúti kereszteződéseket. A német repülő több vonatot eltaláltak.

A BOLSEVISTÁK KÉNYSZERITETTÉK A NŐKET KATONAI SZOLGÁLATRA

Német fogságba esett szovjet női zászlóalj tagjai kihallgatásuk során elmondották, hogy a bolsevisták kényszerítették őket katonai szolgálatra, sőt a női lakosság nagy részére rendes katonai szolgálat állott fenn. Azokat a nőket, akik ki akarták vonni magukat a katonai szolgálattól, súlyos büntetésekkel sújtották. A diáklányoknak — tekintet nélkül arra, hogy alkalmasok voltak-e

— vagy sem — legalább 580 órás katonai tanfolyamot kellett végzenie. Ezeket a tanfolyamokon géppuskák, puskák és pisztolyok kezelésében képezték ki a diáklányokat és előkészítették a légi erőben való szolgálatra is. 1934 óta külön osztály működött a szovjet hadügyi népbiztonságon, amely kizáróan a nők katonai kiképzésével foglalkozott.

EGY NÉMET JÁRÓR KIVÁLÓ TELJESÍTMÉNYE

A Kíev körüli harcokban kiváló teljesítményt végzett egy német járőr. A járőr gyalogosokból, tüzérékből és híradókból állott. Feladata az volt, hogy kikémlelje a bolsevista vonalak mögött felállított szovjet messzehordó üteget. A német katonák átkuszták a szovjet hadállásokon és a szovjet-üteg felé igyekeztek. A német katonák másfél napon át kutattak a jól elrejtett üteg után, végül is az első szovjetvonalak mögött 20 kilométerre találták meg a keresett üteget, amely egy jól álcázott páncélvonat volt. A német járőr szikratávíróval azonnal leadta helyzetjelentését és rövidesen már megkezdődött a német ütegek tüzelése a szovjetütegre. A szovjet páncélvonat helyének állandó változtatásával igyekezett kibujni a német gránátok tűzköréből, a közelben rejtőzködő német járőr azonban állandóan jelezte a páncélvonat helyzetét. Huszperenyi tüzelés után egy német gránát a páncélvonat löszerejét találta el és levegőbe röpítette a vonatot. A német járőr veszteség nélkül tért vissza.

MÖLDERS EZREDES A LEGNAGYOBB HADIKITÜNTETÉS TULAJDONOSA

Hitler kancellár, mint a véderő legfőbb parancsnoka, Göring tábornagy jelenlétében fogadta Mölders ezredesét, a legtöbb hadisikert elért német vadászpilótát. A Führer átnyújtotta Mölders ezredesnek 101. légi győzelme alkalmából a vaskereszt lovagkeresztjéhez

Welles nyilatkozata Indokínáról

Washingtonból jelentik: Welles külügyi államtitkár csütörtökön kijelentette, hogy Japán francia-indokínai lépései fenyegetik Amerika biztonságát és veszélyeztetik Amerika területét, valamint érdekeit a Távolekeleten.

AZ AMERIKAI PÓTKÖLTSÉGVETÉS

A NTI ismerteti egyik észak-amerikai hírügynökség jelentését, amely szerint csütörtökön a kongresszus elé terjesztették az eddigi legmagasabb összegű pótköltségvetést. Ez több, mint 8 milliárd dollárról szól. Az amerikai hadsereg részére 4.7 milliárd dollárt irányoztak elő. Ez az összeg elsősorban harcokos gyártására, harci elhárításra és löszertarték

adományozott és kardokkal és briliánsokkal díszített tőgyafombot, mint a legnagyobb német hadiköltöntést.

HAZAKERKEZTEK A NÉMET ALLAMPOLGÁROK A SZOVJETUNIÓBÓL

A Szovjetunióból csütörtök este különvonaton mintegy 240 német érkezett haza Berlinbe. A hazatértek között nemesek a német diplomáciai képviselők tagjai, hanem német cégek alkalmazottai, szakmunkásai, valamint nők és gyermekek is vannak. Csatlakoztak hozzájuk azok a német allampolgárok is, akik Amerikából a Szovjetunióba át utaztak hazafelé, valamint velük jött néhány iráni, törökországi és szíriai német alattvaló is.

AZ ANGOLOK ÚJABB NAGY VESZTESÉGE A CSATORNA FELETT

A La Manche-csatorna partvidéke ellen megkísérelt csütörtöki angol légi támadások során a németek az eddig heérkezett jelentések szerint 33 angol gépet lőttek le. A partvidék egyik keskeny szakaszán 9 négymotoros angol gépet semmisítettek meg. A gépek 37 főből álló személyzetét foglyul ejtették. Három német gép eltűnt.

CSETNIKEK TERRORCSELEKMÉNYEI HORVÁTORSZÁGBAN

Zágrábról jelentik: Az utóbbi napokban szerb csetnikek a Horvátország, Montenegró és Ószerbia között fekvő területeken egyre több erőszakos eseményt követtek el a muzulmán és horvát lakosság ellen. Az egyik községben egy mohamedánt 28 késszúrással megöltek. Egy másik helységben hat lemészárolt mohamedánt találtak. Ezek az események egész Horvátországban nagy felháborodást keltettek. A kérdéses helyekre azonnal katonaságot küldtek. Mint ezzel kapcsolatban illetékes horvát helyen hangsúlyozták, magában Horvátországban teljes a rend és nyugalom.

megállapítja, hogy a nemzetközi helyzet súlyosan veszélyezteti az Egyesült Államok nemzeti érdekeit és jólétét. A nemzeti szükségállapot fennáll és az elnöknek joga van a nemzetvédelem céljára szárazföldi erőket felhasználni.

Roosevelt a Fehér Házban fogadta a polgári védelmi szervezet vezető tagjait és rámutatott a polgári védelem szükségességére. Az Egyesült Államok — mondotta — a háború kitörése óta arra törekedett, hogy megakadályozza a háború kiterjedését saját területére, így a Csendes Óceánra. A továbbiakban megemlítette, hogy az Egyesült Államok igen fontos nyersanyagokat kap Holland-Indiából és Indokínából. Washington tehát — mondotta — a saját érdekében igyekezett megakadályozni, hogy ezen a területen háború törjön ki.

A MAGYAR-NÉMET GAZDASÁGI KAPCSOLATOK

Clodius rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter csütörtök délután előadást tartott a budapesti német-magyar kereskedelmi kamarában a magyar-német gazdasági kapcsolatokról. Beszéde elején megállapította, hogy a kölcsönös gazdasági kapcsolatok a két ország között egészséges alapokon nyugszanak és nemcsak rendes mederben folynak, hanem továbbra is fejlődésben vannak. A magyar-német árucserét a régi magyar-német kereskedelmi szerződés szabályozza, amely változatlanul érvényben van és oly jól bevált, hogy az erős és mélyreható változásokat is jól kiállotta anélkül, hogy lényeges módosításra lett volna szükség. Az egész magyar-német árucseréje azon a gondolaton alapszik, hogy a magyar és német gazdasági élet kiegészíti egymást.

A NÉMET-SVÁJCI GAZDASÁGI EGYZEMÉNY

A Bud. Tud. jelentése szerint a svájci szövetségtanács elfogadta a Németországgal kötött gazdasági egyezményt. Az egyezmény értelmében Németország 1942 végéig havonta 13.500 tonna vasat, 14.500 tonna ásványolajat és 200.000 tonna szenet szállít Svájcnak. Ezenkívül Németország havonta 6500 tonna vasat szállít Svájcba, amelyet ott Németország számára dolgoznak fel.

FINNORSZÁG ÉLELMISZERKÉT KAP SVÉDORSZÁGBÓL

A finn kormány kérésére a svéd kormány megengedte, hogy Svédországból többek között 5000 tonna buza- és rozslisztet, továbbá 1500 tonna sertés- és egyéb hús-konzervet, 1300 tonna vajat, 400 tonna borjühúst, 700 tonna burgonyát, 300 tonna szalonnát és 400.000 adag szárított főzeléket vigyenek Finnországba. Ezenkívül bizonyos mennyiségű vasat és acélt is szállít Svédország a finnnek.

A KATONAI SZOLGÁLAT MEGHOSSZABBÍTÁSA

Az Egyesült Államok hadügyminisztere csütörtökön törvényjavaslatot terjesztett a szenátus hadügyi bizottsága elé a katonai szolgálat meghosszabbításáról. A javaslat szerint a kongresszus

Dr. Balla Pál Ujvidéken

Vitéz dr. Keresztes-Fischer belügyminisztert bácsmezei körútjára elkísérte dr. Balla Pál miniszterelnökségi tanácsos is. Dr. Balla Pál régi ujvidéki család tagja, néhai Balla Árpád földbirtokos fia, gyermek és ifjúkorát városunkban töltötte, ismeri az ujvidékieket, tudja, mi fáj nekünk és ha elszakadt is körünkől, mindig velünk érzett és most is velünk érez.

Az elmúlt 22 év alatt olyan helyeken végezte munkáját, ahonnan éber szemmel kísérhette a délvidéki magyarság kálváriás útját és igyekezett minden tekintetben — már amennyire az akkori viszonyok között lehetett — támogatni bennünket. Amikor pedig olyan pozícióba került, hogy szava döntő fontosságú volt a délvidéki kérdésekben, megnyugodva fogadtuk azokat a híreket, amelyek velünk összefüggésben állottak vagy kihatással voltak reánk, mert tudtuk, hogy ezekre vonatkozóan meghallgatják dr. Balla Pál véleményét is.

A Délvidék visszatérésének előkészítésében oroszán munkát végzett dr. Balla Pál, akinek az elmúlt huszonkét év alatt minden vágya az volt, hogy ismét hazajöhessen a szabad, a magyar Ujvidékre. Munkáját siker koronázta és az elvégzett feladat megnyugtató tudatában jött le szülővárosába, amelyet közel negyedszázadon keresztül nem látott.

Ujvidék külső arculata talán megváltozott az elmúlt huszonöt év alatt lelke azonban ugyanaz maradt. Uj palotásorok emelkedtek ki a homokos, mocsaras talajból, de a látó szem megállapíthatja, hogy ez nem annak az alapos munkának az eredménye, amelyet egy város fejlesztésénél el kell végezni. E téren még sok tenni való van és hogy ezt miként oldják meg, az elsősorban azoktól függ, akikre a város vezetését reábizzzák. Az ujvidékiek éppen ezért nézik bizalommal és megnyugvással a kormány meghozandó döntéseit, mert tudják, hogy dr. Balla Pál, városunk szülője is véleményét nyilvánít ezzel kapcsolatban. Már pedig ő, aki ismeri Ujvidéket és az ujvidékieket, egyedül és kizárólag szülővárosa érdekeit tartja majd szem előtt és nem hagyja magát befolyásolni semmi mástól. Ujvidék jövője vezetésének nagy munkát kell elvégeznie és erre csak százszázalékosan alkalmas emberek jöhetnek tekintetbe. Nem szabad elfelejtenünk, hogy határváros lettünk, ami sok tekintetben visszaesést jelenthet. Városunk jövője vezetésének azonban épp ezt a visszaesést kell megakadályozni és lehetővé tenni a további fejlődést és prosperitást. Magyarország legdélibb végvára ma Ujvidék. A modern végvárat nem annyira katonai, mint inkább kulturális és gazdasági tekintetben kell erősíteni és ellentállóvá tenni és ez fokozottan áll városunkra.

Nagy reményekkel vagyunk eltelve e tekintetben és bizonyosra vesszük, hogy olyan magas polcon álló földünk, dr. Balla Pál miniszteri tanácsos mindent megtesz szülővárosa és lakóinak fejlődése és boldogulása érdekében. Az a tudat, hogy ujvidéki embert meghallgatnak a város ügyeinek intézésénél, megnyugtathat minden polgárunkat, hogy legilletékesebb helyen gondolnak a város érdekeivel.

(t. s.)

A szülők szíves figyelmébe!

A Kalocsai Iskola Nővérek

MIASSZONYUNK LEÁNYNEVELŐ INTÉZETE

S z a b a d k a

ISKOLÁI: Elemi és polgári iskola. Tervbe van véve leány középiskola, lyceum és tanítónőképző. Az intézet internátussal kapcsolatos. A leánynevelőintézet nevelési szelleme: katolikus, magyar, családis, jellemképző, életre és önállóságra nevelő.

Internátusi tartásdíj havi P 80.— (Köztisztviselők gyermekei kedvezményben részesülnek).

Áladták az ügyészségnek Vágó Pál volt nyilasképviselőt

Vágó Irén eszméletlenül összeesett a rendőrségen, amikor értesült vőlegénye haláláról

Budapestről jelentik: A főkapitányság bünyügyi osztályán ismételtén kihallgatták Vágó Pál műegyetemi magántanárt, volt nyilas képviselőt, aki — mint tegnapi számunkban megírtuk — törös bottal leszurta leánya félszidő származású kéréjét, dr. Ecsedy Bálint Imrét.

Az újabb kihallgatáson Vágó hangzott, hogy világnézeti okokból és bizonyos előrelátásból mindenáron ellenezte leánya és Ecsedy házasságát, bár Ecsedy nem esik a zsidótörvény hatálya alá és az új házassági törvény sem jelentett akadályt a házasság szempontjából.

Ecsedy Bálint Imre a kórházban halála előtt néhány percre eszméletre tért, úgy hogy röviden sikerült kihallgatni. Kijelentette, hogy a találkozó ő is, Vágó is izgatottak voltak, a tárgyalás egyre hevesebbé vált. Mindketten elvesztették higgadságukat és dulakodni kezdtek.

A dulakodás során elkapta a törösbottot, amit Vágó ráemelt, a tok a kezében maradt, de hogy a szurás hogy történt, nem tudja.

Amikor Ecsedy Bálint Imre valamásában eddig ért, ismét elvesz-

tette eszméletét és rövidesen kiszendetted.

A rendőri nyomozás során kiderült, hogy Ecsedy Bálint Imre röviddel ezelőtt Németországban járt és ott titokban találkozott Vágó Irénnel. A leányt a találkozás miatt kizárták az intézetből, amelyben apja elhelyezte. Vágó Irén az intézetben azt mondta, hogy Bécsben lakó rokonaihoz utazik, azonban Budapestre utazott és néhány napja a Kolumbusz-utca 22/c számú házban volt bejelentve. Ebben a házban lakott Ecsedy Bálint Imre is, akivel el is jegyezte magát.

Vágó Irén csütörtökön délelőtt meglátogatta vőlegényét a kórházban, majd kihallgatásra jelentkezett a rendőrségen. Eppen amikor megkezdtek kihallgatását, megjött a főkapitányságra Ecsedy halálhíre. Vágó Irén a híre eszméletlenül összeesett, majd sirógörccsöt kapott, úgyhogy kihallgatását későbbre kellett halasztani.

Ecsedy Bálint Imre halála után a rendőrség haláltokozó súlyos testi sértés címén kihirdette az előzetes letartóztatást Vágó Pál előtt és pénteken átadta az ügyészségnek.

Zombor marad Bács-Bodrog vármegye székhelye

Vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter pénteken reggel elutazott Ujvidékről

Vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter csütörtök délután a város magyar közönségének több személyiségét fogadta, akik előtt ismertette a kormány álláspontját Bács-Bodrog vármegye székhelye tekintetében. Kijelentette a belügyminiszter, hogy Ujvidék kérését a megyeszékhely tekintetében nem teheté magáévá a kormány, mert ezt csak a status quo alapján lehet rendezni. Már pedig a múltban mindig Zombor volt Bács-Bodrog vármegye székhelye és ezért marad továbbra is ott a megyeszékhely. Ezzel kapcsolatban a belügyminiszter kijelentette, hogy Ujvidéket más tekintetben kárpótolja a kormány.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a város magyar intelligenciáját erősítse és ennek érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket.

Délután Ujvidék szerb és német lakosságának több ismert vezető tagját fogadta kihallgatáson vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter. Ezután Ujvidék közigazgatását érdeklő kérdésekben hallgatott meg előterjesztéseket, majd több fontos kérdésben meghozta döntését.

A megbeszélések után a belügyminiszter Krámer Gyulának, a Közművelődési Szövetség elnökének kíséretében autósétát tett a városon keresztül.

Este fél kilenc órakor vacsorán volt a Park-szálló éttermében. A vacsorán harminc személy volt hivatalos.

Vitéz dr. Keresztes-Fischer belügyminiszter kíséretének tagjaival tegnap reggel autón elhagyta Ujvidéket és Zomborba utazott, ahol Bács-Bodrog vármegyével kapcsolatos kérdéseket intézi el.

Horvátországban harcolt indítottak az iszákosság ellen

Piaci napokon tilos szeszes italokat kímélni

Zágrábból jelentik: Horvátországban irtóháborút indítanak az alkoholizmus ellen és egyes vidékeken már szigorú intézkedéseket léptettek életbe, amelyek célja az iszákosság leküzdése. Így a travnikai főispán rendeletet adott ki, amely szerint a főispánság területén piaci és vásári napokon, valamint templomi bucsuk alkalmával tilos szeszes italokat kiszolgáltatni. A rendelet ellen vétő vendéglősöket első sorban pénzbüntetésre ítélik, ismétlődés esetén pedig megvonják tőlük az iparendélyt. Azokat, akik iparendély nélkül szeszes italokat mérnek ki tiltott napokon, kényszermunkára ítélik és kényszermunkával büntetik azokat is, akik ezeken a napokon szeszes italokat isznak.

Az összes községi és városi előjáróságok kötelesek záros határidőn belül összeírni a notorius iszákosokat. Ezek névsorát megküldik az összes vendéglőknek és kocsmáknak azzal, hogy a névsorban szereplő személyeknek tilos szeszes italt kiszolgáltatni.

A részegeskedő állami és önkormányzati tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat elbocsájtják az állami, illetve önkormányzati szolgálatból.

A külföldi diplomaták élményei Moszkvától a török határig

Zágrábból jelentik: A Moszkvából visszaérkezett német és szövetséges diplomaták, akik keresztülutaztak Zágrábon, beszámoltak a horvát sajtó munkatársai előtt szovjetországi élményeiről.

Elmondották, hogy háboru kitörése napján a GPU lakásukon őrizetbe vette őket. Junius 24-én valamennyiüket Kotrománba, egy táborba szállították és rendkívül súlyos helyzetben ott maradtak egy hétig. Julius elsején visszazágrába őket Moszkvába, de csak néhány óra hosszat tartózkodtak a moszkvai pályaudvaron, mert rögtön a szovjetországi-török határ felé irányították őket. A hosszú utat III. osztályú vasuti kocsiikkban tették meg erős fegyveres őrség kíséretében, amely rendkívül durván és embertelenül bánt velük. A fegyveres szovjetbanditák még a vagonokban sem engedték meg a szabad mozgást. Csak két-három óras alvást engedélyeztek és még azt sem engedték meg, hogy a diplomaták az állomásokon saját pénzükért élelmiszereket szerezzenek be. Minden állomáson, ahol a vonat megállt, fegyveres őrség vette körül a szerelvényt és még azt is megakadályozta, hogy az utasok friss vizet vegyenek magukhoz.

A diplomaták vonata július 6-án érkezett meg a szovjetországi határállomásra és július 13-ig ott vesztegelt. A diplomaták ebben az időben kénytelenek voltak a vonatban lakni és a kemény fapadokon aludni. Végre július 13-án kicserélték őket a Németországból érkezett szovjetdiplomatakkal és török területre érkeztek, ahol rendkívül szíves fogadtatásban részesültek.

Hadikkisfaluban a székelyeknél

Reggel öt óra volt, amikor utnak indultam egy barátommal Hadikkisfaluba, hogy az ottani székelyek testvéreinket meglátogassam. Kerékpáron mentünk. Gyönyörű juliusi reggel volt. A nap akkor kapaszkodott föl a horizont vöröses pereme alól és arany sugárkévével beárnyozta az egész határt. Felséges látvány a felkelő nap, amint fénykévéiben fűrészt a még lábónálló aranyárga buzafengert, a haragoszöld kukoricatáblákat és az imitt-amott keresztelkebe rakott gabonát. Istentelen szép látvány ez. Az embernek megdobban a szíve és örömben, boldogságában fel szeretne ujjongani, hogy: Istenem, hát a miénk mindez, valóban, újra a miénk ez az áldott, drága, oly soká bitort zsiros fekete föld! Valami áhitatféle fogja el az embert és önkéntelenül egy forró fohászt röppent el ajkáról, hogy magköszönje az Urnak, a magyarok Istenének, hogy újra visszaadta nekünk ezt az áldott magyar földet.

Hat óra felé elértük Sári-pusztát. Ahogy befordultunk a székelyszőlő felé vezető útra, valami szorongás-félt éreztem, valami izgalom vett rajtam erőt. Vajon milyenek ők? Hogy érzik itt magukat? Hogy vannak megelégedve új, de mégis az ősi hazájukban? Ezerféle kérdés cikázott át agyamon percek alatt, de feleletet egyikre sem adhattam magamnak. Nem voltam képes felelni a magamban felvetődő kérdésekre, mert hajtott a vágy és minden örömmel belegázoltam a pedálba, hogy minél előbb közöttük lehessenek.

JÓ REGGELT ADJON AZ ISTEN!

A Sári-pusztától Hadikkisfalúig terjedő másfélkilométeres utat percek alatt tettük meg. Az uton sűrűn találkoztunk kaszákkal, sarlókkal felszerelt emberekkel, akik szapora léptekkel igyekeztek a munkára, hogy levágják a beérett kenyérmagot.

— Jóreggelt adjon az Isten — köszöntött ránk az első ember, akivel találkoztunk. Megismertem. Székelyszőlő volt. Leugrottam kerékpáromról, odaszaladtam hozzá, megöleltem, megcsókoltam és soká-soká szorongaltam érdes, barnára égett, áldott munkás kezét, de egy szót sem szólhattam, egy szó sem jött ki számon, csak néztem rá örömtől sugárzó, könnyes szeméimmel és úgy iparkodtam megértetni vele azt, amit akkor a szívemben éreztem. És én láttam rajta, láttam az arcán, a mosolygó két szemében, hogy megértette, amit neki mondanom akartam.

Boldogan engedtem utjára a testvért, mert láttam arcán a megelégedettség boldog nyugalmát és szemében az öröm sugárát ragyogni. És egyszeriben megütötte fülemet a fülemüle csattogása. Ott csicseregett, csattogott magasan a fejem fölött és én úgy éreztem, hogy a nagy mindenség egész gyönyörével reámszakadt. Úgy éreztem, hogy egyszerre kárpótolva vagyunk azért a sok szenvedésért, melyek bennünket a huszonkétéves raboskodás ideje alatt érték, hiszen itt, ahol eddig magyarul szól még elvétve sem esett, magyarul köszöntik az érkezőt és ahol soha-soha nem hallottam madárdait, csattog a magyar rónák énekesének istenáldó dala.

MÁS A FALU, MÁSOK AZ EMBEREK

Beértünk a faluba. Istenem, mennyire más lett ez a falu. Más a levegő, más az utca, mások a házak, az udvarok és mások az emberek. Sürögés-forgás mindenfelé. Az emberek kaszákkal igyekeznek a gyülekező felé. Az asszonyok kisgyermeküket készítik óvodába, míg a legények és lányok sarlókkal, kötélkötegekkel felszerelve vigan mennek az aratásba. Élet van itt, magyar élet!

A község közepétán van a munkaelosztó. Ott áll a község egész igaállománya: tizenhármas székér, ugyanennyi pár lóval. Ennyi az egész. Nem sok, sőt kevés. Annyi munkát elvégezni, amennyi rájuk vár, kevés. És mégis elvégzik. Ott áll az intéző és osztja be a munkát. Mindenkinek kijut a maga tenni-valója. És mindenki híven teljesíti kapott feladatát. Nincs sok ceremónia a munkakiosztás körül. Pár perc az egész és máris szaladnak az emberek. Ki kocsin, ki gyalogosan és egy negyedóra múlva nincs a községben más, csak asszonyok, gyermekek és elaggott öreg emberek. Kint pedig folyik az első magyar kenyérmag betakarítása.

Ezután felkeresem Bíró Albert urat, a község bíráját. A bíró 50 esztendő körüli, középtermű, pirospozsgás arcú, vigkedélyű székelyszőlő, mint amilyenek általában mindannyian. Örömmel üdvözlöl és amikor elmondom, hogy mi járaton vagyok, betessékkel a vendégszobába. Láttam már székelyszobát, de csak a képeslapok lapjairól, most azonban a valóságban látom. Ott ülök a székelyszőlő között és csak nézem, nézem őket s nem tudok betelni nézésükkel. Csodálatosan szép a nagy faragott láda, a faragott asztal ugyanilyen székekkel, a gyöngy-kagylókkal kirakott képeretek és a remekbifaragott nyoszolyák plafonigérő színes, csipkés, himzett, fodros párnatömegével.

Leülünk és megkérem a házigazdát, beszéljen valamit Hadikkisfalúról, az ottani életkörülményekről és magáról. Sokat, mert sokat szeretnék róluk írni.

Vasárnap két különvonat indul Ujvidékről Szabadkára

Országra szóló ünnepség színhelye lesz vasárnap Szabadka: felvonul az ország földművelő népe, hogy az elvégzett aratás után ünnepelje a mindannyiunk számára életet adó Magyar Kenyeret.

A Magyar Kenyér szabadkai ünnepét a miniszterelnökség Nemzetpolitikai Szolgálatára rendezi az Országos Bokréta Szövetséggel karöltve, a délvidéki földművelő-társadalom részvételével az ünnepségen a Délvidéki Közművelődési Szövetség szervezte meg. Minden bácskai község népes küldöttséggel képviselteti magát az ünnepségen, hogy az ország többi részéből érkező küldöttségekkel együtt örüljön az új, most már Magyar Kenyérnek.

Külön jelentőséget ad a szabadkai ünnepségnek, hogy azon résztvesz dr. Bárdossy László mi-

Es bíró uram beszélni kezd: — Amint tudja, uram, őseink 176 éve szakadtak Bukovinába. Hogy milyen körülmények között, azt hiszem az mindenkinek ismeretes. Öt színmagyar községben lakott a kivándorolt magyarság: a mi falunkban, Hadikkisfalván, Andrásfalván, Istensegitsen, Jakobesten és Józseffalván, amely 1938-ban leégett és újjáépítését a világ minden tájáról érkezett magyar adományok tették lehetővé. A legszebben és a legtisztábban mi hadikkisfalviak beszélünk. Mi mindnyájan római katolikusok vagyunk. Az istensegitsiek már inkább ó-val beszélnek, míg az andrásfalviak nyújtott, nekünk is furcsa tájszóval. A józseffalviak és a jakobestiek is némi tájszóval beszélnek, csak hogy sokkal tisztábban, mint az andrásfalviak.

— Tizenhárom évig voltam a község bírája — folytatja a bíró elbeszélését. — 1928-tól hazatérésünkig. Békességben, csendes egyetértésben éltünk, csak az utolsó pár esztendő kavarta fel nyugodt, csendes életünket. Kivált Erdély visszatérése után volt szinte elviselhetetlen helyzetünk. Hogy milyen? Minek mondjam, hiszen ugyis tudják. Voltak szép házaink, szép jószágaink, kevéske földcsékén is, melyen megtermett évi szükségletünk, sőt még eladásra is akadt. Van közöttünk olyan is, akinek 16—18 holdnyi birtoka volt, de a legtöbbször 3—4 holdacska volt. Ezeknek, pár kivételével, nem volt saját igájuk és így fizetség vagy más ellenszolgáltatás ellenében szántatták fel földjeiket, míg a többi munkát kézzel egymaguk végezték. Megvolt mindennünk. Nem nélkülöztünk. És mégis, mikor híreterjedt, hogy hazavisznek bennünket, az ősi hazába, felugrottunk örömlapokkal és nem törődünk azzal, hogy semmink se lesz ott, vagy csak megközelítően se annyink, mint itt, ahova visznek bennünket, mert nem gondoltunk semmivel s csak egy vágy fűtött, egy vágy izzott: haza, haza, minél előbb! Mindennünket pénzre tettük, amink csak volt. Igaz, ki is használt bennünket, mert potom áron vették meg jószágainkat és egyéb eladó holminkat, de mi nem törődünk vele. Nekünk a fő az volt, hogy azokon a holmikon, melyeket nem hozhattunk magunkkal, minél hamarabb túl adjunk és vonatra ül-

hessünk, mely aztán hazaröpít minket a mi drága, oly soká nélkülözött szép magyar hazánkba. Rövid párnapos munka után a kiküldött magyar bizottság összeírta ingatlanainkat, nyugtát adott róluk, majd egy szép napon utnak indítottak minket. Hadikkisfalva, Darmanesti, Gora, Homoroluj, Kempelun, Vatra, Dorna, Floreni, határállomás volt román területen, Kosna, Dés, Kolozsvár, Nagyvárad, Békéscsaba, Orosháza, Szeged, Szabadka, Baba-pusztá itt-hon az utirány. Hat napig utaztunk, míg végre, hála a jó Istennek, hazavertünk. Először kissé elszorult a szívünk, de nem is csoda. Itt minden olyan más és olyan elhagyatott volt, hogy igazán meg lehet hocsájtani egyiknek-másiknak, hogy elszirta magát. De ma már másként van. Most már mindenki örül, hogy itt van és boldogan, meglehetősen dolgozik visszakapott hazánk és mindannyiunk boldogulásáért.

Bucsut vettem a község derék bírájától, hogy kissé szétnézhessek a község lakossága között. Elmenőben még megjegyezte a bíró, hogy minden jó volna, csak a házak tatarozásához jó volna néhány mesterember, hogy aztán az asszonyok rendbehozhatnák a lakásokat. Meg ami a legszükségesebb, tej kellene, sok tej. A gyermekeknek és az öregeknek, mert bizony az a tizenhat ténhén, amely jelenleg a lakosság birtokában van, nem elégíti ki a szükségletet. Megigérttem a bírónak, hogy ezt megemlítem az illetékeseknek, melegen kezetszorítottam vele és mentem, hogy találjak valakit, akivel kissé elbeszélgethetek.

MÉGIS IDE VÁGYTUNK

Találomra nyitottam be egy házat. A ház Bíró István uramé. Bíró István fiatal házaspár és egy gyermekük van. Ő csendes, kecskeszédű ember. Annál bővebbszédű a felesége. Tüzzröppant, vigkedélyű, egészséges, pirosarcu székelyszőlő menyecske. Csak úgy dől belőle a szó. Örül, nevet. Szemei csillognak az örömtől és mikor megkérdem, örül-e, hogy haza jöhetnek, majd sirva-fakad a meghatódottságtól és szinte suttogva mondja:

— Uram, föl nem foghatja a mi boldogságunkat, azt más nem érezheti, amit mi érzünk, mikor itt kiszállunk a vonatból és végigpillantottunk a végtelen bácskai rónán, amint a világ legszebb zöld-tengerében hullámozott. Sirtunk, nevetünk a boldogságtól és leborultunk, megcsókoltuk ezt az áldott magyar földet és úgy adtuk hátát a jó Istennek, amiért hazaszerített minket. Mi ott születünk, ott nevelkedünk fel és csak nemzedékről-nemzedékre szálló mesékből hallottunk erről a földről és mégis mindig, mindig ide vágytunk. Ide, haza, a mi drága szép magyar hazánkba!

Meghatva hallgattam ezt a drága, könnyeszemű székelyszőlő menyecskét és úgy éreztem, hittem és most még erősebben hiszem, mint valaha, hogy soha, soha mi el nem veszhetünk, ez az ország el nem vesztet, amíg ilyen fiaik lesznek, akik így szeretik, mint ez a székelyszőlő asszony. Kezetszorítottam Bíró Istvánnal és megfogadtam magamban, hogy elmondom mindenkinek azt, amit ennek az asszonynak ajkairól hallottam: hadd tanulják meg sokan, nagyon sokan, hogyan kell szeretni azt, ami mindennél drágább kell, hogy legyen nekünk: a hazát.

Aradi E. Sándor

A képviselőház elfogadta a házassági törvény bizottsági módosítását

Budapestről jelentik: A képviselőház pénteki ülésén Böcsényi Kálmán előadó ismertette a két Ház együttes bizottságának jelentését a házassági jogról szóló törvényjavaslat tárgyában. Az előadó beszéde után az elnök elrendelte a szavazást. A képviselőház csaknem egyhangulag, vita nélkül elfogadta az együttes bizottság által a törvényjavaslat címében, 9. szakaszában és 15. szakaszában javasolt módosításokat. Ezután a Ház üléseit bizonytalan időre elnapolták.

„Abesszinia, a vadászok paradicsoma”

Haile Szelasszie volt tábori főorvosának ismeretterjesztő előadása Óbecsén

Dr. Mészáros Kálmán turjai közéleti orvos két estén át rendkívül érdekes ismeretterjesztő előadást tartott az óbecsei »Orient«-moziban Abessziniáról. Az előadó 15 évig élt az amharák földjén, tábori főorvos volt Haile Szelasszie exczászárnak Abessziniában való tartózkodása alatt hétezer kilométert tett meg öszvérháton, több vadászexpedícióban és három hadjárásban vett részt. Végigszelvényte a trópusi világ minden, iether emberre leselkedő veszedelmét. Az oroszántól kezdve az oroszszarvun át a vadbiyalig vadászott Abesszinia minden nagy és kis vadjárta és ezeket az izgalmas vadászélményeket, valamint egyéb nagyon érdekes abessziniai tapasztalatait írta meg »Abesszinia, a vadászok paradicsoma« című, most megjelent kitűnő munkájában.

Az olasz győzelem már előrevetette árnyékát, amikor Ras Káda az ő tanácsára pártolt át az olaszokhoz.

A négy trónjának összeomlása Addis-Abeában érte Mészáros Kálmánt. A csőcselékkel folytatott közelharcban, egyetlen puskájának védelme alatt tudta megmenteni esztendő kitartó munkájának eredményeit: Abesszinia tájairól, állatairól és népeiről készített eredeti fényképeit és filmtekercseit.

Az előadó mindkét estén részleteket olvasott fel idézett munkájából és bemutatta felvételeit. Különösen nagy tetszést arattak azok a — sok esetben életveszedelem árán készített — filmfelvételek, amelyek közelről mutatják be az oroszlanok, elefántok, orrszarvúk, zsiráfok és egyéb állatok életét. Ritka látvány volt a rinocerosz hulláján lakmározó oroszlan-családról és a hullára leselkedő dögkeselyűkről készített felvétel, nemkülönben az a megható jelenet, amikor az oroszlan által leütött anya-zebrát kis csikója körülszágálja, majd vissza-vissza tekintve eliramodik a menekülő zebra-csorda után. Dr. Mészáros Kálmán vadászatai során nagyon sok oroszlant, orrszarvut, jaguárt, antilopot és más vadat lőtt le, ő volt az egyetlen oroszlanvadász, aki egy perc alatt négy oroszlant terített le.

A nagyszámban megjelent közönség a kitűnő előadót mindkét előadása alkalmával lelkes ovációban részesítette.

Uj technikai csodák

a mai háboruban bámulatba ejtik a világot. Nagy figyelmet érdemelnek azonban a természet csodái is, amelyek áldásos célt, a szenvedő emberiség gyógyulását szolgálják. A gyomor-, epe- és májbetegségeket a jászkarajenői csodaforrás vizével a Mira glaubersós gyógyvízzel tartásnak kurát, orvosi tanács és ellenőrzés mellett. Veszélytelen fogyasztó-szer is! Kapható gyógyszerlátnakban, drogeriákban és jobb fűszerkereskedésekben.

Dr. Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter Zomborban

Zomborból jelentik: Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ma délelőtti 10 órakor kíséretével együtt Zomborba érkezett. Kíséretében voltak dr. Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár, dr. Sátyoni Gábor, a belügyminisztérium megyei osztályának vezetője, dr. Soós Elemér, a belügyminisztérium városi osztályának vezetője, dr. Balla Pál miniszteri tanácsos, dr. Szmolenszky József, a déli hadsereg közigazgatási csoportjának politikai előadója, a Délvidék magyar vezetői közül dr. Deák Leó, Krámer Gyula, dr. Nagy Iván és mások.

A minisztert és kíséretét a város-háza kapujában vitéz Szentendrey Ágoston tábornok, Zombor város katonai parancsnoka üdvözölte. Dr. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ezután fogadta a zombori magyarság és a nemzetiségek képviselőit, akikkel megbeszélést folytatott a várost érintő kérdésekről.

A belügyminisztert és kíséretét a város házában folytatott megbeszélés után dr. Deák Leó lakásán ebéden látta vendégül. Az ebéden részt vett vitéz Szentendrey Ágoston tábornok, városparancsnok és dr. Cserta Péter, Zombor város polgármestere is.

Kossuth és Hitler, a laikus katonazsenik

Ma, amikor a háború furiai világ-részekben szántanak végig, a vezérkarok jelentékeit nemcsak katonák, vagy volt katonák, hanem nemre és társadalmi állásra való tekintet nélkül ugyszólván mindenki olvassa. Felvetődik a kérdés, lehet-e helyes katonai kritikája a laikusnak is?

Ha a történelem lapjait forgatjuk, akkor több olyan nem-katonai nevével találkozunk, akik nemcsak koruk hadtörténelmével foglalkoztak behatóan, hanem — polgári állásuknál fogva — koruk hadjáratainak vezetésébe is beleszóltak.

Kossuth Lajos például 1848-ban a pohndorfi táborban, tekintélyének egész súlyával szállt sikra Bécs felszabadításának eszméje mellett. Azzal érvelt, hogyha a honvédsereg felszabadítja Bécsét, akkor megelőzheti azt, hogy az osztrákok egész katonai erejűkkel Magyarországra ellen forduljanak. Nem rajta mulott, hogy a katonailag bizonyos mértékig indokolható vállalkozás nem sikerült.

KOSSUTH TAKTIKAI TANÁCSAI

Ebben az évben a teli hadjárati alatt Perczel Mórnak hadművelési tanácsa is szolgált. Kéri őt, hogy a »Győről visszavonuló Görgey balszárnyához csatlakozva, mozdulataival fedezze a fővárost. Másnap Görgeynek szemrehányást tesz, hogy régebbi tanácsát, az »erőkoncentrációra és támadásra vonatkozólag nem követte. Ez időpontban a hadvezetés részleteibe is beleszólt, meg-hagyván, hogy »Görgey centrumával Felső- és Alsó-Gallára támaszkodjék, Perczelnek pedig, hogy a sárkányi szorosot okvetlenül védje. 1849 február 21-én Dembinszkyt látja el utbaigazításokkal, Klapkát pedig »hasznosítatlan menetéért« vonja felelősségre.

Kossuth e figyelemzáróztatásainak és tanácsainak legtöbbikét a nagyszű, nagy katonai érzékkel bíró laikus polgármester józan bírálatának fogadhatjuk. Emigrációban kifejtett »katonai irányu működése hazájának felszabadítása« céljából már határozottan hadművelési tájékozottságot is árul el. III. Napoleon császár 1859-ben főhadiszállásán Kossuthnak nyíltan megmondja, hogy őt tapasztalt sergesszervezőnek tartja.

Amikor az osztrák-francia szárd háború nem oldotta meg Magyarországot helyzetét, Kossuth, mint tudjuk, tovább dolgozott hazája felsza-

badításán. 1860 november 21-én Londonból levelet írt Cavournak. Ebben arra kéri őt, hogy »az olasz segédhadtest a királyi marinájával támogatva Dalmácia és Horvátország megszállásával készítse elő a magyar légio hadműködési alapját.« Kossuth 30—40.000 embert elégségesnek tart e célra, mert »ha ez a sereg Magyarországra ér, ott pár száz ezer magyar harcost állít fegyverbe...« Az olaszokkal történő együttműködés lehetőségét helyesen mérlegeli, mondván, hogy az Adria felől egy olasz segédsereggel, a dunai fejedelemségek és Szerbia felől, a magyar határ mentén egész hosszában alakítandó csapatokkal kell a magyar légiónak kezdet fognia...

Kossuth Lajos, az ügyvédből lett köztársasági elnök minden előzetes katonai szaktudás nélkül sok esetben helyesen bírál, sőt irányított is hadműveleteket.

HITLER, A FŐVEZÉR

Hitlerrel közüdomásu, hogy mint a német haderő legfelsőbb vezetője, a sorsdöntő hadműveleteket vezérelve, tábornokaival együtt vitatja meg.

Német tisztiek beszéltek el e sorok írójának, hogy hadjárati hadművelési terveinél övé a döntő szó. Természetesen meghallgatja katonai szaktanácsadóinak véleményét, de a legkisebb véleményeltérésnél abszolút értelemben ő dönti el, mikor, mi és hogyan történjen. Amikor a lengyel háború kitörése küszöbön állt, egyes hadvezérei a támadással még kissé várni akartak. Hitler visszavonult lakosztályába, majd rövid negyedóra múlva újból megjelent tábornokai között és a támadás azonnali megkezdése mellett döntött. Környezetének katonai szakértőit valószággal bámulatba ejti rágyogóan helytálló katonai véleményével és kritikájával. Pedig nem végezte el a vezérkar szakiskoláját.

Természetes — és ez a természet örök törvénye —, hogy a lángész nem ismer korlátokat. De a józan eszű laikus is, különösen ha érzelme van katonai dolgok iránt, igen gyakran helyesen bírálhat és helytálló kritikát gyakorolhat. Természetesen egész más a katonai elhatározások keresztülvitele. A haditerv felépítése és annak végrehajtására vonatkozó intézkedések kidolgozása és kidolgozása kizárólag a vezérkar feladata. sz. Nyíry László

HIREK

— HETI ÜGYVELETES SZOLGÁLAT: Ügyeletos orvos dr. Reimund Alfréd, Petöfi-utca 40/I. Telefon: 41—67. Ügyeletos gyógyszerárak: Alargits Szvetozár, Deák Ferenc-tér 5. Telefon: 25—81. és Hlin Dusán Erzsébet-tér 4. Telefon: 24—45. — Mentők és tüzoltók: Telefon 33—22.

SZOMBAT DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR KEZDŐDIK AZ UJVIDEKI ANNA-NAPI KERTI MULATSÁG

Az ujvidéki Ingenkenyer és gyermekothon egyesület Anna-napi kert-i mulatsága szombaton délután hat órakor kezdődik a Park-szálló kert-helyiségében. A kötelező virág megváltás 1.50 pengő. Amennyiben szombaton rossz idő lenne, akkor vasárnap tartják meg a mulatságot.

Az eddigi jelekből ítélve, az első ujvidéki Anna-napi mulatság olyan nagysikerű lesz, amire még nem volt példa a városban.

— «* * *» —

— Svraka Ferenc ujvidéki esperes-plébános súlyosan megbetegedett. Mely megdöbbenéssel értesültünk, hogy Svraka Ferenc, Ujvidék esperes-plébánosa Budapesten súlyosan megbetegedett. Két héttel ezelőtt utazott Budapestre, hogy ott töltsse el szokásos nyári szabadságát. Időközben többször írt Ujvidékre lapokat és leveleket, amelyek egyszerre kimaradtak. Csütörtökön délután Ábrahám János, a katolikus egyház-község első szindikusa expressz lapot kapott, amelyet Svraka Ferenc nevében írtak a budapesti Park-szanatóriumból és ebben közlik, hogy beteg ott fekszik. A lapot még az esperes-plébános írta alá. Csütörtökön este távirat érkezett az ujvidéki plébániára, hogy Svraka Ferenc esperes-plébános agyhártyagyulladásban fekszik és állapota rendkívül súlyos. A lesújtó hír percek alatt elterjedt a városban és mindenhol a legmélyebb részvételt váltotta ki. Ujvidéken most aggódó lélekkel várják a Budapestre érkező híreket és remélik, hogy a Mindenható Isten átsegíti ezen a súlyos betegségen Svraka Ferenc esperes-plébánost.

— A fűrdés áldozata. Őrszállásról jelentik: Tanurdsics Trivó 34 éves őrszállási munkás több munkástársával együtt a község közelében levő halastóban fűrdött. Fűrdés közben a mély vízbe került és elmerült. Társai közül egyik sem tudott uszni, ezért segítségért futottak, azonban mire visszaértek, a szerencsétlen sorsú munkás már a vízbe felelt. Holttestét később felvetette a víz. Tanurdsicsot áldott állapotban levő felesége és két kis árvája gyászolja.

— Az első magyar nyelvű segédvizsgák Óbecsén. Óbecsén csütörtök délután tartották meg az első magyar nyelvű segédvizsgákat Czabaffy László tanító elnöke alatt. A jelöltek közül a következők tették le sikeresen a vizsgát: Rajslí Erzsébet nőiszabó, Kupresanin Péter rézműves, Nagy László villanymechanikus, Opacsity Miklós kovács, Bobity Bozsik borbély, Erak Miklós kocsi-fényező, Radojkovity Boskó kosárfonó, Baknyák Mihály bádogos (Bácsföldvár), Tyisin Péter molnár (Ada), Bleier Béla kőfaragó (Zenta).

Elsőrendű magyar **Ártólószalaggyár**

keres ügyes, a textiliparban jól bevezetett

KÉPVISELŐT

Ajánlatokat életrissal és referenciakkal „Megbízható képviselő” jelígre

Haasenstein és Vogler r. t.

hirdetőirodába, Budapest V., Dorottya u. 8. kerület

— **Ujverbázi hírek.** Szerdán hajnalban félöt órakor a Torzsa—Ujverbász—Kula között közlekedő autóbussz eddig még meg nem állapított körülmények folytán az ujverbázi róm. kat. templom előtt hátulról behajtott a szabályszerű oldalon hajtó Szvitkó Mátyás bács-topolyai piaci árus kocsijába. Az összeütközés következtében a kocsit teljesen tönkre ment, de sem a kocsin ülőknek, sem pedig az autóbussz utasainak nem történt komolyabb bajuk. Roth Ádám, az autóbussz sofőrje, a kár megtérítése ellenében a helyszínen kiegyezett a kártvallott kocsitulajdonossal. — Az Ipartestület mellett működő segédvizsgáztató bizottság előtt a következők tették le a sikerrel a segédvizsgákat: Hess Fülöp fazekas, Zeug Ernő, Égel János és Schafer Dániel asztalosok, Brauchler János pék, Staudt Jakab műszövő, Becker János és Lang István géplakatosok, Manz Henrik kovács, Hoffmann Jakab szijgyártó, Csupity Sztóján mészáros és Bernert Vilmos kötő-szövő.

— **A magyar ruha népszerűsítése érdekében** a tankerületi kir. főigazgatóság közölte, hogy a formaruha minden iskolában kötelező lesz és a ruha csak magyaros lehet. A főigazgatóság egyidejűleg az iránt is megkereste az illetékeseket, hogy elsősorban a tanári testületek járjanak elől jó példával és az ünnepségeken fekete magyar ruhában jelenjenek meg. — A szerdán megtartott hetipiacon az árak a múlt hetivel szemben ismét emelkedést mutattak, aminek legfőbb oka a más vidékekről beözönlő vásárlók nagy tömege. A nagy tömegekben érkező vidéki vásárlók által a hetipiac valóságos vásári jelleget ölt, a kereslet pedig oly nagy, hogy az eladók ehhez mérten szabják az árakat. Az árak egyébként a következők voltak: paradicsom 0.40, burgonya 0.20, zöldborsó 0.70, zöldbab 0.20, vöröshagyma 0.25, foghagyma 0.35, szárazbab 0.50, egységlistből készült kenyér 0.45, tehénturó 1.—, vaj 5.20, birka-turó 3.20, kajszibarack 1.40, körte 1.80, alma 0.90 pengő kilója, ugorka 0.10, tök 0.20, fejeskáposzta 0.15, paprika 0.02, kalarábé 0.02, kifli 0.06, tojás 0.11 pengő darabja. A zöldség csomagja 10 fillér volt. A szárnyasok ár is igen magas volt. Az alig 40 dekás rántott csirkének párja 3—3.50, paprikás csirke 4—4.50, tyúk 6—7, fiatal kacsa 6—7, a liba párja pedig 15 pengő volt. A sertésvásáron a 60—90 pengős választási malacok és a 3 pengős süldő árak mellett alig volt forgalom.

— **A női betegségek gyógykezelésében** a régbévalt természetes »Ferenc József« keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát! 3727

JULIUS 26

1919—1941

1921. ■ Az obudai Kiszalud színház 25 éves fennállását ünnepelte. — Párisban a szövetségesek és Magyarország kicserélték a trianoni szerződés ratifikációs okmányait. A hivatalos aktus két rövid beszéd kíséretében hangzott el és a szerződés ezzel életbelépett.

1922. ■ Nagy vihart keltett a Házban a kecskeméti küldöttsége, kik a nyugatmagyarországi felkeléssel kapcsolatban letartóztatott Héjjas Iván szabadonbocsátását követelték.

1923. ■ Kossuth Lajos Todor hamvait nagy pompával helyezték örök nyugalomra a budapesti Kerepesi temetőben. Mint mérnök működött Olaszországban s elsőbb mint a délolaszországi vasutak, majd az Appenin-Adria vasúttársaság vezérigazgatója volt. Politikával egyáltalában nem foglalkozott s haláláig Olaszországban élt. 1918-ban halt meg.

1924. ■ A pénzügyminiszter egy aranykorona átszámítási értékét 17.000 papirkoronában állapította meg.

1926. ■ Szemcsényi Lajos egri érsek bérnáló körútja alkalmával Kenderesen megáldotta Horthy Miklós kormányzó kuriáját.

— Budapestben felavatták a négyemeletes Rakovszky-udvart.

1929. ■ Poincaré francia miniszterelnök betegsége való hivatkozással lemondott.

1933. ■ Gömbös Gyula miniszterelnököt és Kánya Kálmán külügyminisztert a római pályaudvaron Mussolini fogadta; az olasz sajtó a revízióról írt. A kiadott hivatalos jelentés szerint a kormányelnökök újból megállapították a teljes egyetértést a két országot érintő kérdésekben.

1934. ■ Ausztriában az államesiny elkövetőinek jelöltje, Rintelen, római követ letartóztatása előtt önkézzel oltotta ki életét. Az olasz lapok a legélesebb támadásokat intézik Németország ellen.

1938. ■ A spanyol nemzeti csapatok nagy győzelmet arattak a kommunista csapatok felett az estremadurai szakaszon.

1940. ■ A németekkel való tárgyalásokra Salzburgba utazó Vilov bolgár miniszterelnököt és Popov külügyminiszter átutazásuk alkalmával a budaörsi repülőtéren ünnepélyesen fogadták.

— Daladier francia volt miniszterelnököt és Mandel volt minisztert letartóztatták. — Ö — S.

Legelősebben és kényelmesen lakik a szegedi ROYALBAN

— **Református egyházi hír.** Gara József bácsfeketehegyi református segédlelkész vasárnap délelőtt 9 órakor Óbecsén istentiszteletet tart a közös protestáns templomban az óbecsei református hívek és az Óbecsén állomásozó honvéd alakulatok református tagjai részére.

— **Bácsfeketehegyi hírek.** A községi előjáróság értesíti a szülőket, akiknek óvodaköteles 3—6 éves gyermekük van, hogy az óvoda a nyári hónapokban, az iskolai szünetek alatt is működik és ki van bízva napközi otthonnal. A napközi otthonban a gyermekek reggelit, ebédet és vacsorát is kapnak. A napközi otthonban azoknak a gyermekeiket helyezik el, akiknek szülei munkára mennek s gyermekeiket nem tudják megnyugtató módon elhelyezni. A napközi otthonban a gyermekek állandó felügyelet alatt vannak, szórakoznak, tanulnak és teljesen ingyenes ellátásban részesülnek. — A szerb hadsereg által elvitt és a m. kir. honvédség által megtalált és a község házaknak átadott lovak, szerszámok, nyergek visszaadásáról a jövőben a járási katonai parancsnokság 3 tagú bizottsága állapítja meg a tulajdonjogot. A tulajdonjogot igazolni kell marhalevéllal, vagy szerb hatóság által kiállított igénybevételi okmánnyal. Ha ezen okmányok bármilyen okból nem volnának meg, ebben az esetben két, a községben közismert polgár tanúnak eskü alatt tett igazolása kivántatik meg. — A járási katonai parancsnokság július 27-én, vasárnap, »vasnap« tartását rendelte el. Összegyűjtendő minden a polgári lakosság tulajdonában levő és azok által önként felajánlott vagy egyéb lelőhelyeken gazdátlanul talált vas és fémhulladék.

— **Zomborban megalakult a Levente Egyesület.** Szerdán tartotta a város házában alakuló ülését a zombori Levente Egyesület. A megjelenteket dr. Kührner Béla tanácsnok üdvözölte, majd a közgyűlés vezetésére felkérte Spanyol József főjegyzőt, mint korelnököt. A korelnök vázolta az egyesület megalakításának szükségességét, majd indítványára a megjelentek kimondták a zombori Levente Egyesület megalakulását. A korelnök felkérésére dr. Kührner Béla tanácsnok ismertette az alapszabályokat, melyeket az alakuló közgyűlés egyhangulag elfogadott. Ezután a tanácsnok felolvasta a városi katonai parancsnok által kinevezett vezetőség névsorát. Elnök lett Spanyol József, titkár Csörföly Mihály, jegyző Gerner László, pénztáros Csávosi Gyula, ellenőr Galacz Győző, gazda Lehnert István, könyvtáros Várszegi Ernő, orvos dr. Kuczy János, ügyész dr. Pál Sándor. Választmányi tagok lettek: dr. Deák Imre, Gachal János, dr. Grocsics Jenő, Horváth Tivadar, Mészáros Armand, Magassy Antal, Szeewald Ferenc, Taubner Ferenc, pótagok pedig Györfi László, Lohner Miklós, Major István és dr. Vid József. Amint a városparancsnok a működési engedélyt megadja, a választmány megtartja első ülését, amelyen a szervezés kérdése kerül mindenek előtt megtárgyalásra.

NOVÉNYHAROMAT

— **A szegények között osztják szét a leégett zágrábi szokolstadion megmaradt faanyagát.** Zágrábból jelentik: Werner Iván zágrábi polgármester elrendelte, hogy a leégett zágrábi szokolstadion megmaradt faanyagát, ami a tűz következtében építkezés szempontjából használhatatlanná vált, osszák szét a város szegénysorsu lakossága között.

UJVIDÉKI REFORMATUS OLVASÓKÖR
Vasárnap este 8—12 óráig:
TANC-EST
Belépti díj 60 fillér. Kötőzene.

— **Zágrábban monumentális városháza épül.** Zágrábból jelentik: A horvát főváros régi problémája a városi hivatalok elhelyezése. Zágráb előjárósága az utóbbi évek alatt közel tízmillió dinár bért fizetett a magánházakban bérelt hivatali helyiségekért. Most hatalmas arányú központi városháza építését vették tervbe. Az új városháza, a tervek szerint, a Szavszka ceszta és a Vojnicska-utca sarkán épül, azon a nagy kiterjedésű telken, amit Zágráb városa 1934-ben a jugoszláv Szokol-szövetségnek ajándékozott. A telket a független Horvátország megalakulása után természetesen a város viszszaadta a jugoszláv szokol-szövetség felosztása következtében.

— **Kishegyesi hírek.** A Közművelődési Szövetség helyi szervezete, értesítette az ujvidéki központot, hogy a vasárnap Szabadkán megtartandó »Magyar Kenyér ünnepén« 45 tagú csoporttal vesz részt. Azonkívül egyénileg is nagyon sokan felutaznak az ünnepélyre. — A tűzharcosok (frontharcosok) szervezése dr. Tóth Árvai Márk községi orvos, Teleki József főjegyző és Greiner Endre kántor irányítása mellett a befejezéshez közeledik. A jelentkezési ivatek minden vasárnap délelőtt és pénteken este Szilágyi Gergely Zöldkert vendéglőjében állítják ki. A szervezet alakuló gyűlését rövidesen megtartják. — Az Anna-napi templomi bucsut vasárnap tartják meg. A bucsura, mint minden évben, az idén is sok vidéki érkezését várják. — Mátyus Lajos földbirto-kos 64 éves korában elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Nagy részvét mellett temették el.

— **Munkásházak épülnek Zágrábban.** Zágrábból jelentik: A horvát főváros közelében levő »Dubrava« telepen 42 munkásház építését kezdték meg. A házakban 34 többgyermekes munkáscsalád kap egészséges lakást. A munkástelepet Sztarcsevics Anteről nevezik el. Minden lakás 2 szobás lesz fürdőszobával és a szükséges mellékhelyiségekkel.

— **Dr. Jovánovics György gyermekorvos, Gróf Teleki Pál utca 8. sz. telefonszáma 26—28 újból működésbe van.**

— **Sörösüveggel leütötte feleségét egy részeg fuvaros.** Sági Sándor Kertész-utca 35. sz. alatt lakó fuvaros jó áron eladta egyik lovát, ezért csúttörtökön este áldomást ivott barátaival. A fuvaros felesége érte ment a kocsmába, hogy haza hívja. Sági folytatni akarta a mulatozást és ezért összeveszett feleségével, majd felkapott egy sörösüveget és azzal leütötte az asszonyt. Ságinit sérelmével kórházba szállították. Az orvosok megállapítása szerint négy hétig tartó gyógykezelésre van szüksége. A részeg fuvarost a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte, majd később tekintettel arra, hogy felesége nem kívánja megbüntetését és három kiskorú gyermeke van, szabadon bocsájtották, az eljárás azonban tovább folyik ellene.

**A Magyar Kórus
ajándéka az újvidéki
„Polgári
Daloskör”-nek**

A jugoszláv uralom alatti nehéz kulturharcában a magyarság igen sokban a dalgyűjteményeknek köszönheti nemzeti öntudatának ébrentartását. A kórusének hatalmas társadalomrendező és nemzetnevelő szerepe teljes mértékben beigazolódott azokban a nehéz időkben, midőn a magyarság iskoláitól megfosztva maga volt kénytelen kezébe venni népének iskolán kívüli nevelését. Sajnos, az első időkben igen nehéz probléma volt a dalosegyesületek olyan kórányaggal való ellátása, amely nagy nemzeti törekvéseiknek elérésében megfelelő eszközzel szolgálhatott volna. A meglévő anyag elavult, idegenes stílus művésziellen termékeiből állt, pedig a kórusok helyes ösztönrel a magyar és népi művészet szolgálatába akartak állni. Ez a feladat azonban megoldásra várt magában az anyaországban is.

A világhírű magyar mester, Kodály Zoltán volt az, aki a népzene ősi kincsének felhasználásával új, igazán magyar kórusművészet megteremtését tűzte ki életcélul. Ő adott kórusremekeivel példát a köréje tömörült fiatal magyar zeneszerzőgárdának, amely a mester nyomán az új magyar kórusstílus remekeivel ajándékozta meg zenei életünket. E gárda alapította meg az „Énekesrendet”, amely az új magyar kórusművészet megteremtését tűzte ki céljául s ennek terjesztésében főfegyverük a „Magyar kórus” folyóirat és zeneműkiadó vállalat.

Mi, kisebbségi sorsban élt magyarok éreztük talán legjobban ez új áramlat teremtő erejét s repeső szívekkel vártuk minden egyes új magyar kórusmű megjelenését, a magyar kultúrfőny egy-egy újabb fegyverét kisebbségi harcunkban. Mert, a felszabadulás után zenei életünk megszervezésében talán még fontosabb tényező lesz a Magyar kórus, amely szellemi irányító fóruma lesz újjászületett kóruséletünknek.

Hogy a Magyar kórus is mennyire átéri e tanító, ellenőrző, irányító szerepét, azt bizonyítja az a nemeslelkű gesztusa, amellyel a nehéz helyzetben küzdő délvideki dalosegyesületek segítségére siet.

A Magyar kórus egy-egy újvidéki, szabadkai és zombori kórusnak öt általuk kiválasztandó kórusmű, valamint öt kánonlap, vagy népdaloszózat teljes szövegműanyagát ajándékozta annyi példányban, ahány tagból áll az illető kórus létszáma. Újvidéken a magyar kultúra élharcosa: a Polgári Daloskör kapja ez értékes ajándékot, amely bizonyára nagyot lendít eddigi hazafias, nemzetnevelő működésén.

Hála és köszönet a Magyar kórus nemeslelkű ajándékaért!

2288/1941. szám.

Tárgy: Jugoszláv színű zászlók beszolgáltatása.

HIRDETMÉNY

Hívhom azokat az újvidéki lakosokat, akik jugoszláv nemzeti színű zászlóknak a birtokában vannak, hogy azokat f. é. július hó 31-ig, az esetleg jugoszláv színekkel ellátott zászlórudakkal együtt, a városi tűzoltóparancsnokságnál szolgáltatassák be.

Azokkal szembe, akik a meghatározott időn belül beszolgáltatási kötelességüknek eleget nem tesznek, a legszigorúbban fogok eljárni.

Újvidék, 1941. július hó 24-én.

vitéz Bayer Ferenc
tábornok,
városi katonai parancsnok.

**ZENE FILM SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVESZET IRODALOM**

„Sutyi” hiába lelkesedett

Ujvidéki riport úton Ádám Klára-Sutyival

Csütörtökön, mint megírtuk, a »Mégfagyott gyermek«, a »300.000 pengő az utcán«, a »Ne kérdezd, ki voltam...« és más nagyszerű magyar filmek bájos kis primadonnája, Ádám Klára művésznő Újvidékre érkezett és kis ismerkedésre felátogatott a Reggeli Újság szerkesztőségébe is. A »bratyzás« könnyen ment s a kis Sutyi annyira megkedvelte az új hírek házat, hogy tervezett párperces látogatása órákra nyúlt. Az egyik újságíró megkérdezte tőle: Hol tetszett neki eddig a legjobban, melyik városban? Sutyi — ez természetes — kijelentette, hogy Újvidék városáé a palma, még sehol nem érezte ilyen jól magát. Hogy mit látott Újvidékből? Mindent! Kis lábaival befutotta már az egész várost, látta a felrobantott hidakat, a strandot, a nevezetesebb épületeket, sőt még azt a házat is, amelyben a csetnikek hivatalos helyiségei voltak. Látta a színházat is.

— Nem volna kedved játszani benne? — tudakoljuk.
— Majd ha nagyobb leszek. Most jobb filmen. Nincs ugyan lámpalázam, de szeretem a tapsot. A taps csuda diszponál!... A színházban pedig nem tapsolhatnak mindig az emberek, nem igaz? Így jobb a filmen, ott ugy sem hallom, hogy tapsolnak-e vagy sem.

Bezdáni labdarúgókkal találkoztunk, ők is a várost tekintik meg. Sutyi érdeklődik, hogy talán biz a Ferencvárossal mérkőznek.

— Ugy gondolom, hogy az újvidéki Ferencvárossal — teszi hozzá. Itt nincs olyan nagy csapat, mint a Ferencváros?

— Dehogyan, csak az ma nem játszik. De tud az UFC is, az mérkőzik ma a bezdániakkal.

— Gyerünk ki, vigyen ki engem is, már ugy is régen láttam focit!

Sutyival nem lehet gyalog beszélni, ha valamit a fejébe vesz. Így azután felkérteztünk egy vllamos-

ra, aztán a strand autóbuzsát állította le Sutyi és pontosan kezdésre kiérkeztünk a pályára. A tribünön hamarosan felismerték Sutyit és lelkesebben nézték, mint a nivótlan BSE—UFC mérkőzést. Sutyi megérdeklődte, melyik az újvidéki csapat. Utána annak rendje és módja szerint hüvelykujját öklébe szorítva harsány drukkot vágott ki az UFC mellett. A közelben ülő bezdániak csitították Sutyit, úgy vélekedtek, hogy Sutyi drnkkolása nélkül is kikap csapatuk. Azután gölt kapott az UFC. Majd megegyet és Sutyival kényelmetlenül éreztük magunkat. Félidőben felkerestük Pataky játékezőt, aki nagyon megnyerte Sutyi tetszését. Sutyi megakarta környékezní, hízeltkedett neki, győzelemre akarta segíteni a siralmasan játszó UFC-t. Pataky megcsókolta Sutyit:

— Kis művésznő — mondta — én nem tehetek kedvenc csapatáért semmit. Mondja meg nekik, hogy játszanak jobban. Ha gölt rugnak, éppugy megadom nekik, mint ahogy a bezdániaknak megítéltem két szép göljukat.

Sutyi csalódottan bandukolt fel a tribünre. A csapatban már nem bízott, egyedüli reményisége a »szimpatikus fiatalember« volt. Pataky Sándor, a játékező. Kikapunk. A vereség elsomorította Sutyit, Klemm Károly, hogy megvigasztalja, megígérte, hogy szép, nagy hölgynek járó frizurát csinál neki és ki is manikürözik, ha abhagyja a buslakodást. Sutyi persze egykettőre a régi lett, csacsogott, nevettek bennünket, mire odaértünk. Autogrammkérők csoportja vette körül Sutyit s a kislány a nagy emlékalbumok fölé hajolva, tréfás bemondások kíséretében fáradhatatlanul írni kezdte a megszokott kilenc betűt: Ádám Klára.

«(IIII)»»

Ujvidéki Pallasz Mozi:

Szarajevó

**Főszerepben Tasnády Fekete Mária, Kiss Ferenc,
Timár József**

Érdekes filmet mutat be csütörtök óta az újvidéki Pallasz. A darab a világháború idejében játszódik le s a nagy háttérben kedves szerelmi történetet tárgyal. 1918. júniusában lidzsán nyaral egy magyar katonatiszt menyasszonya (Tasnády) megismerkedik Boronow Borisz orosz festővel (Timár), beleszeret és követi Oroszországba. A festő halálosan szereti a lányt, nehéz szívvél válik meg tőle, amikor kitör a háború. Házasságra nincs idő, mint vőlegény és menyasszony válnak el. A család — kivéve a nagymamát (Berky Lili) — az ellenséget látja a lányban s ezt minden alkalommal érezteti is vele.

Két keserves esztendő telik el, a leány hajdani magyar vőlegényjelöltje fogságba esik, a krasznójarszki fogolytáborba kerül, ahon-

nan egy »színházi esten«, amíg Gózon Gyula és társai gyönyörű énekekkel szórakoztatják fogolytársaikat és az őrséget, megszökök. Megtörténik a találkozás, a leány rejtegeti egykori jegyesét, a magát siket-némának tettető muzsik (Kiss Ferenc) segítségükre is van s ezért tulnag árat remél. Amikor már minden elveszettnek látszik, hazatér Boronow, lelővi a muzsikot és menyasszonyát, valamint a fogoly magyar tisztet átveszempeszi a határon.

Szép, hatásos és időszerű film a »Szarajevó«, érdemes megnézni. Nagyon kedves a fogolytábor-jelenet, Gózon nagyon szépen éneklí a kitűnő kórus kísérettel ellátott »Ott, ahol a Dnyeszter vize zug« kezdetű dalt. A filmet a legújabb magyar és német világhírű egészíti ki.

Napnyugta

(A szerző most megjelent »Vad helyett c. verses kötetéből.)

Délután az unalom járkal
dongóként dong a ház körül,
csak künn a szérún, a pajtánál,
cikáz egy fecsképar; örül.

Nézem őket s hallgatom csendbe
a harkályt és a kakukot,
hogy vigadnak! s hívnek a kertbe,
legyek vig velük, ha tudok.

A fényt figyelem és a lombot,
hogy járnám örök iskolád!
vig természet, de bármit mondok,
csak felszineden siklok át.

holmi hálót szőnek a fecskék,
zajal kötik a hurkokat,
mind sürűbben, mintha sietnék
fogni: — s övök az alkonyat!

Már alkonyat! Szaka a napnak,
mikor az öröm megtörik,
a képzetek ilyenkor hatnak
önként a legmélyebb körig.

A fájdalomak is rátdalának
a föld fölött, a föld alatt;
ilyenkor nyílik ki a bánat
s a rejtett élmény fölszakad...

Elcsendülsz és messzeréveszt
valami ős nosztalgia,
nézed a darvadozó gémet
s lelkedben fölfáj Ázsia...

Feledni oly nehéz a múltat,
hogy volt hazánk s most nincs hazád,
súlyos árnyak alatt lapulhat
a fény, mely egyszer visszaad, —

de visszaad! kondul egy visszhang,
fölkelsz s kimégy a kert elé,
zengi az ut, a fák, a pitypang
s mintha némán azt ejtené

a nép az uton, járva vécén,
látom mint ballag batyuval;
tapadnék csak bus szívverésén,
mint rongy gunyáján a muhar!

Véreim ők, e földből nőttek,
egy a sóhajunk: magyarok,
együtt nézzük a rossz felhőket
s a reményt, ha elkanyarog

tőlünk, mint jó a mostohától,
Ismerem csomós szavukat,
ha sorsunk bogozzák és bátor
vagy csüggedt holnapba kutat.

Erzem, egyazon titkot hordja
a szívünk is a bus korok
s mint akácaink árva lombja,
egyszer majd zengőn sustorag!

Csak akkor veletek lehetnék!
ha ünnepre virrad a sok
hajtott fő, hangunkra szerelt fék,
rab álmok és a harangok,

ha e tájon a bánat füstje
s az öröm fénye kavarog,
ha a szabadság napja süt le:
h aitt lehetnék, magyarok!

DUDAS KÁLMÁN

Horvátország húsellátása nehézségekbe ütközik

Az állatállomány a háború előttihez viszonyítva jelentős mértékben csökkent

Zágrábból jelentik: A horvát kormány rendeletet adott ki állattenyésztési központ létesítéséről. A szervezet feladata az ország húsellátásának biztosítása a hatóságilag megállapított árakon és az élő állat valamint huskivitel előmozdítása. Az állattenyésztési központ felügyeletet gyakorol az összes állattenyésztési szövetkezetek, husiparosok és húsfeldolgozó nagyüzemek felett.

Horvátország jelenlegi húsellátása sok kívánnivalót hagy magután, kivitelre pedig egyelőre gondolni sem lehet, legalább is addig, amíg az állatállomány, amely a háború alatt és a háborút közvetlenül megelőző időben alaposan csökkent, nem éri el a háborúelőtti színvonalat. A kormány reméli, hogy tévyszerű munkával rövidesen leküzdheti a fennálló nehézségeket és rövid időn belül biztosíthatja a belföldi húsellátás zavartalanágát.

Megállapítható, hogy az állatállomány az ország keleti részében, vagyis Szlavóniában és a Szerémségben kisebb mértékben csökkent mint a szűkebb Horvátországban, Boszniában vagy Dalmáciában. Hozzávetőleges becslés szerint a szarvasmarha, sertés és juhállomány Zágorjében mintegy 30 százalékkal, Boszniában és Dalmáciában 40 százalékkal Szlavóniában és Szerémségben pedig 10-20 százalékkal csökkent a háborúelőtti állományhoz képest.

Rendkívüli pótlékokat kapnak a horvátországi állami alkalmazottak

A férjes asszonyokat fokozatosan elbocsátják az állami szolgálatból

Zágrábból jelentik: A horvát kormány rendeletet adott ki az állami tisztviselők fizetésének és az állami nyugdíjasok illetményeinek szabályozásáról.

A rendelet értelmében az összes állami alkalmazottak július elsejétől visszamenőleg havi 500 dinár rendkívüli pótlékokat kapnak azonkívül a női tisztviselők feleségeik után külön 500 dinár rendkívüli pótlékokat. Kétszáz dinárral felemelték a családi pótlékokat is, amelynek összege eddig minden gyermek után 190 dinár volt és bevezették a progresszív családi pótlék-rendszert olyképpen, hogy az minden gyermek után 50 dinárral több, vagyis az első gyermek után 190+200 dinár, a második gyermek után 190+200+50 dinár és így tovább.

Akormányrendelet egyik szakasza szerint az állami és önkormányzati szolgálatban álló férjes asszonyokat — kivéve a tanítónőket és tanárnőket — ha férjük is állami vagy önkormányzati szolgálatban áll, fokozatosan férfimunkaerőkkel váltják fel. A nyugdíjjogosultakat nyugdíjazzák, a többieket végkielégítéssel elbocsátják. Kimondja még a rendelet, hogy az államtól senkinek élvezhet két fizetést, vagyis az olyan nyugdíjasokat, akik bármilyen módon — mint szerződéses tisztviselők, napidíjasok stb. — állami szolgálatot teljesítenek, el fogják bocsátani.

KÖZGAZDASÁG

Bulgária külkereskedelme

Szófiából jelentik: Bulgária külkereskedelme az idei év első harmadában, összehasonlítva az 1939-es és 1940-es hasonló időszaknak adataival a következőképpen alakult:

	1941	1940	1939
	tonna mill. léva	tonna mill. léva	tonna mill. léva
Kivitel	103.828 1.73	246.702 1.64	46.657 1.17
Behozatal	95.163 2.34	73.944 1.64	129.600 1.62
Forgalom	— 4.07	— 3.28	— 2.58

Az idei év első harmadának külkereskedelmi mérlege tehát 0.52 mill. lévával passzív, 1940 ugyanazon időszakában 0.01 milliárd lévával aktív és 1939 első négy hónapjában 0.44 milliárd lévával passzív volt.

Az 1939-1941 esztendő első harmadának külkereskedelme mennyiségére és értékére vonatkozó adatok szembetűnő különbségeket mutatnak fel. Így az 1939-ben kiszállított árumennyiségért, ami kevesebb volt mint az 1941. évi kivitel fele csak 30 százalékkal kisebb árat értek el, ami azt jelenti, hogy az 1941. évi kivitel értéke az 1939. évihez viszonyítva több mint 60 százalékkal csökkent. Ez főleg annak tulajdonítható, hogy 1941-ben elmaradt a gabonakivitel, márpedig Bulgária legértékesebb kiviteli cikke a gabona volt.

Az 1941. évi kivitel viszonylagos

értékemelkedése az előző évvel szemben a dohány, bor és tojás árának emelkedésével magyarázható. Ennek következtében az 1941. évi kivitel bár mennyiségben 40 százalékkal kevesebb az 1940. évinél, értékben felülmúlta az 1940. évi kivitelét. Az ez év májusában megkötött német-bolgár kereskedelmi egyezmény a bolgár kivitel további feljuttatását fogja eredményezni mennyiségben és értékben egyaránt, mert a szerződés lényegesen emeli a bolgár kiviteli kontingenseket.

Kétségtelen, hogy Bulgária külkereskedelmi mérlegében továbbra is kifejezésre jut. Bulgária számára kedvezőtlen az a körülmény, hogy a jelenlegi háborús gazdasági viszonyok mellett a mezőgazdasági termények ára messze elmarad a gyártási termékek ára mögött, miután ezek előállításához drága nyersanyagok szükségesek.

„Az ócskavasból újra vas, a vasból eke és fegyver lesz“

Régóta nem indult a magyar társadalomban hasznosabb és ötletekkel gazdagabb mozgalom, mint mostanában a »vas-napok«. A háborús gazdálkodás, a nyersanyagellátási és szállítási nehézségek, a megváltozott devizapolitika egyaránt arra készítettek a nemzetet, hogy fizikai és gazdasági értékeit számbavegye, okos célszerűséggel elossza és felhasználja. Ennek a mindenképpen dicséretes akciónak állandóan bővülő keretében Újvidék is bekapcsolódik, hogy kivegye részét a gyűjtőmunkából és eljuttassa oda a vasat, korunk egyik leg nélkülözhetetlenebb alapanyagát, ahol arra a legégetőbb szükség van: a gyárak kohóiba, ahol a megvetett és elhanyagolt ócskavasból újra életet alakít és életet védő szerszám válik: a vasnap hatásos jelmondata szerint ugyanis: »Az ócskavasból újra vas, a vasból eke és fegyver lesz, — az eke megelhetésünket, a fegyver biztonságunkat szolgálja!«

A vasnapok lebonyolítását ma már országos szervezet: a Vas- és Fémgyűjtő Központ irányítja az iparügyi minisztérium legfőbb felügyelete mellett. Az Európára sulyosodó gazdasági blokádnak, az elkobzások veszélye és az import-lehetőségek lecsökkenése házámban feltétlenül szükségessé teszik a magángazdaságokban és háztartásokban feleslegesé vált vas és egyéb fém-anyagok minél teljesebb összegyűjtését, nehogy az ország legfontosabb gazdasági és más érdekeiben bármilyen fenakadás vagy zavar álljon be. A magyar társadalom jórésze meg is értette ezeknek a döntő nemzeti szempontoknak igazát és hangya szorgalommal hozzáállt az eddig értéktelennek hitt hulladékok összegyűjtéséhez és valóban önzetlen felajánlásához, akadt azonban, sajnos, olyan réteg is, amelyik nem értette meg az idők szavát és hanyag nemtörődomségből kivonta magát minden hasonló akció alól...

Hétfőn reggel 7 órától kezdve több mint 50 levente indul utnak társzékkérel, térkép szerinti beosztással, hogy két napon át bejárják az egész várost, a jómóduak palotáit és a szegényebbek kunyhóit egyaránt felkeresve. Nem fognak könyörögni sehol, csak bejelentik, mi járhatban vannak, szavukból a nemzeti közönség kérészava szól majd mindazokhoz, akikben él a kollektív felelősség tudata. Az egyenruhás fiúk felmutatják hivatalos igazolványukat és a polgármesteri hivatal pecsétjével ellátott beváltási árlistát.

A hivatalos beváltási árak a következők: szürke gépöntvényért mázsánként 10 pengő 50 fillér, kereskedelmi öntvényért 7 pengő 50 fillér, tömör kovacsoltvasért 4 pengő, kereskedelmi ócskavasért 3 pengő, bádóért 1 pengő; (itt megjegyzendő, hogy olyan bádóhulladék és tárgy, mely zománcozva és horganyozva van, nem vehető át). A nehéz, tömör vörösréz beváltási ára mázsánként 110 pengő, a könnyű vörösrézé 95 pengő, tömör sárgarézé 70 pengő, könnyű sárgarézé 59 pengő, vegyes ólomé 42 pengő, horgany (cinké) 45 pengő, alumínium lemezé 130 pengő, alumínium öntvényhulladéké 60 pengő, alpacca hulladéké 115 pengő, ónhulladéké 600 pengő. A vasféléknél egy mázsán felüli tételnél 5 százalék felár, 25-50 mázsánál 10 százalék, teljes vagonrakománynál 15 százalék felár fizetendő; a fémfajtáknál egy tételben átadott ötmázsán felüli mennyiségek után még 2 százalék felár fizetendő.

A vasgyűjtő napokkal kapcsolatos mindennemű felvilágosítást a fémgyűjtő központi iroda ad: Tűzoltóság, Andrassy-u. 12. Telefon 20-39. A központi iroda nem vesz át fémhulladékot, ide csak az 500 kg-nál nagyobb mennyiségeket jelentjük be akár szóban, akár írásban. Ezen nagyobb mennyiségek elszállítását a bejelentés alapján készpénz-

fizetés mellett később fogja a fémgyűjtő eszközölni. A fémhulladékok átvételét már pénteken reggel megkezdtek a következő átvételi helyeken: Agrár-import raktár, Régi buza-tér 20; Római katolikus iskola, II. Rákóczi Ferenc-ut; Continentál, Alföldi-u. 16; Faipari rt., Limán-u. Ezek a helyeken a kifüggesztett hivatalos árjegyzékben feltüntetett árak kéhez való fizetése mellett veszik át pontos mérlegelés után a helyszínre szállított fémhulladékot.

Angórányul tenyésztése, takarmányozása

Angóragyapju feldolgozása címmel, most hagyta el a sajtót Köves Gábor Zoltán munkája

Ez a könyv az angórányul tenyésztésével és a gyapju feldolgozásával kapcsolatos összes problémákat felöleli.

Tartalmas leírást ad — a tenyészanyag kiválasztás-, nevelés-, szaporítás-, takarmányozás-, törzskönyvezés-, valamint gyapju ápolásától, egészen annak felfonásáig — mindenről, amire a kezdő tenyésztőnek szüksége lehet.

Főerőssége Köves Gábor Zoltán munkájának, hogy az összes kérdéseket egy könyv anyagába tömörítette össze, viszont az eddig megjelent szakmunkák majd mindegyike külön-külön foglalkoztak a tenyésztéssel, takarmányozással és a gyapju feldolgozásával.

Az izléses kivitelben megjelent könyv a szerző saját kiadása.

Kapható a szerzőnél, Budapest, II. Csévi-u. 7. Ára P. 3.—, (10 fillér portó). Levélbélyegben is beküldhető.

A Baross-szövetség bajmoki fiókjának vezetősége. Bajmokról jelentik: A Baross-szövetség Bajmokon is megalakította fiókját. Az alakuló gyűlésen a következő vezetőséget választották meg: elnök Schmiedt István, ügyvezető elnök Niederholzer Ferenc, alelnökök Cindel János és Szakács Ferenc, titkárok Pfeiffer Gábor és Walter János, pénztáros Kiss Péter, választmányi tagok: Cindel Antal (Simon fia), Héger József, Kecskeméti Ferenc, Kollár Sándor, Kolár József ékszerész, Kulcsevits András, Lichtnekert Endre, dr. Matyasovszki Béla orvos, Mojzes Imre, Papp Lajos, Pfeiffer István gyógyszerész, Szvoboda Károly mérnök és Schneiderbeek Károly ecetgyáros.

A GAZDASÁGI ÉLET SZOLGÁLATÁBA ÁLLITJÁK A SZELET

Magyarán mondva: azt jelenti ez, hogy hámba fogják a szilaj szelet, s miként a ló von kordát s urí hintőt, Ugy huz a szél majd ördögszekeret, Jó dolga lesz tán minden széllel-bélet

Ifjunak s minden másnak, ki szeles, De legfőképpen minden szélhámos-nak.

Mert, aki ilyen, az sokat keres. De, mert a szél megbízhatatlan, kérдем: Mit tesz a kocsis, ki ül a bakon, Ha a szél sztrájkol, nem fúj, s emiatt nem Forog a dorozsmai szélmalom? Vagy míg a kocsis hozzákészülődik A szelet szépen szerszámozni fel, A szél, mint szilaj szélcsikóhoz illik, Csak illa-berek, — gyorsan elszel!

FANYAR TÓBIÁS

Szó az légedetlenség

az MLSz multheti határozatával, amellyel a visszatért egyesületek beosztást nyertek a Nemzeti Bajnokság különböző osztályaiba.

Ma topolyai tudósítónk jelenti, hogy háromtagú küldöttség ment fel Budapestre, hogy megkérje az MLSz-t, ossza be őket is az NB III-ba, mert a 18.000 lakóú magyar nagyközség legalább olyan beosztást érdemel, mint pl. a Dulcsiz, Zentai AK, Bezdáni SE stb. Így érvelnek a topolyaiak s holnap talán Bácskossuthfalváról vagy máshonnan jön hasonló tartalmu levél.

Nem akarjuk egyetlen csapat érdemeit sem kisebbiteni s nem akarjuk megfélemlíteni ezt az elfogultságot, ezt a túlzott klubrajongást sem, amely végeredményben szükséges kelléke a sportnak; a kedélyek csillapítására azonban szükségesnek tartjuk leszögezni a következőket:

1. Tökéletes intézkedés (a mi esetünkben hibátlan beosztás) nincs, elégedetlenek és mellőzöttek mindig vannak. Ezért lehetőleg olyan megoldást kell keresni, amely megközelelti a méltányosságot, az igazságot. Ez — úgy hisszük — sikerült az MLSz-nek s minden másfajta beosztás még nagyobb elégedetlenséget szült volna.

2. Azok, akik nem látnak túl a saját egyesületük vagy falujuk határán, higgyék el, hogy az MLSz, amely nagy felelősséggel és hozzáértéssel irányítja egész országunk labdarugó sportját, jobban tudja, mit kell csinálni, mint ők. Egynemely intézkedést a nagy nyilvánosság talán nem ért meg, de higgyék el, hogy mindennek megvan a maga komoly oka még akkor is, ha ezeket az okokat nem közlik boldog-boldogtalannal.

3. Az MLSz ismételt meghallgatott több délvidéki sportembert, mielőtt a döntését meghozta volna. Lehet, hogy ezek a tanácsadók is tévedtek, hibáztak, de kétségtelen, hogy legjobb meggyőződésük szerint és lelkiismeretesen szóltak hozzá az ügyhöz, figyelembevételre olyan szempontokat is, amelyekre az elfogult egyesületi vezetők nem mindig gondoltak.

4. Sportolni nem azt jelenti, hogy az NB I-ben, II-ben vagy III-ban játszunk, hanem azt, hogy egészséges, testileg és lelkiileg ép ifjúságot neveljünk. Erre pedig a pírípócsi alosztály ugyanúgy alkalmas, mint az angol első liga. Azt a sok időt és fáradságot, amelyet az egyesületi emberek furásokra és vélt sérelmek orvoslására paazrolnak el, fordítsák inkább arra, hogy rendes sportpályát teremtsenek elő, 1—2 felnőtt és több ifjúsági csapatot hozzanak össze, amelyek a sportot elsősorban magáért a sportért és csak másodsorban az eredményért, az előbbrejutásért üzzék.

5. Az anyaországban sokkal nagyobb városok és községek vannak, mint a felszabadult területen, amelyek nem kaptak helyet az NB I. vagy II. osztályában. Itt is több az eszkimó, mint a fjka. Azért, mert mi bácskaiak vagyunk, még nincs jogunk a mellünköt verni és helyet követelni magunknak a magyar labdarugás élcsoportjában, ahová bizony egyetlen csapatunk sem való.

6. Akit sérelem ért, most komoly

Teheletlen csalársora miatt vereséget szenvedett otthonában a BSE-től az UFC

Bezdáni SE—UFC 2:1 (2:0), HB közepedő, vezette Pataky (Szeged)

Csütörtökön délután félöt órai kezdettel játszották le az újvidéki volt NAK-pályán az UFC—Bezdáni SE HB-mérkőzést. A mintegy ötszáz főnyi közönség előtt, Pataky játékező vezető sávjára a következő felállásban vonultak fel a csapatok:

PFC: Báki — Zahoray, Somogyi — Gaál, Buzgó, Burai II. — Kuján, Erdős, Szablyár, Balogh, Pörge.

BSE: Herman — Vukovics II., Kiss I. — Fejes, Maszály, Birkei — Jeszenszky, Kiss I., Horváth III, Albert, Nagy.

A vasárnapi bezdáni 1:1 után mindenki az UFC-győzelmet várt, talán maguk az UFC-játékosok is s ez okozta veszítüket. A BSE csalársora heves támadással kezdi a mérkőzést s az első félidőben tulnyomórészt fölényben van. A magas növésű bezdániak minden magas labdát elháláznak az UFC játékosai elől, utóbbiak azonban nem sokat okulnak ezen, továbbra is magas labdákkal játszanak. A BSE fölénye ellenére is az UFC bizonyul veszélyesnek, a 22. percben Szablyár (UFC) nagy bombája épphogy a kapu mellé megy. Három pere múlva megszűnik az első gól, Jeszenszky éles labdát küld szélről Báki kapujára, a kapus időközben kiugrott, nem foghatná a lövést, de nincs is rá szükség, mert a labda iránya nem veszélyezteti a hálót. Zahoray hátré a fejével még jobban el akarja téríteni a kaputól a veszélyes labdát, a fejes azonban nem sikerül és a veszélytelen labda a hálóra vágódik. 1:0!

A gól felvillanyozta az UFC-t, szép támadásokat vezet ellenfele ka-

pujára, a csatároknak azonban nem megy a göllövés. Mintha átok ülne Hermann kapujában, centiméterekre fölé és mellé mennek a legnagyobb bombák is. Így a 28. percben Szablyár 16 méteres bombája a kapufát surolva csuszik földre, a 33. percben pedig Erdős zugat mellé közelről. A 35. percben azután a várt UFC gól helyett újra a BSE eredményes. Nagy jó helyzetből villámgyors lövéssel belővi csapata második gólját. 2:0. Változó mezőnyjáték, az UFC fölénybe kerül, ezt azonban nem tudja kihasználni.

A második félidőben a játék kissé ellanyhul. A BSE az eredmény megtartására törekszik, az UFC pedig, szurkolóinak legnagyobb keserűségére, szintén úgy játszik, mintha 2—3 göllal vezetne. Hiányzik a fiukból a lelkesedés. A 28. percben teljesen váratlanul gólt ér el az UFC. Szablyár—Balogh—Erdős összjáték után Erdős jó helyen kapja a labdát és 10—12 méterről ferdén lő: a félmagas labdája védhetetlenül vágódik a hálóra. 2:1 A gól fellelkesíti az UFC-t, a közönség hosszasan tapsol, biztat a gól után, a gyári csapatot azonban nem lehet felrázni furcsa restségéből s az eredményen, bár még 17 perenyi idő volt hátra s a BSE is kissé megzavarodik a gól után, — nem változtat. Ilyen rossz formában már régen nem volt az UFC.

A csapatokból Vukovics és Kiss hátrédek, valamint Jeszenszky és Nagy (BSE), illetve Báki, Zahoray és Balogh volt jó. Pataky játékezőtő nagyon jól vezette a mérkőzést.

««(IIII)»»

UJVIDÉKI ATLETÁK SZEGEDEN

A Magyar Atlétikai Szövetség ma és holnap rendezi meg kerületi bajnokságait. Szegeden, a déli kerület bajnokságában 10 újvidéki atléta is indul, mégpedig Lenkey, Nyirő I és II, Máté I és II, Volep, Gazsó, Bódy, Klausz, Kiss és Schindler, csapatvezető Paskó, valamennyien az Újvidéki AC tagjai. A szegedi eredmények alapján állítják össze a déli kerület együttesét a Dél-Északkelet elleni versenyre.

««(IIII)»»

UJVERBÁSI SPORTRÉK

A bácskai német bajnokságért rendezett küzdelmek során a VSC multvasárnapi váratlan veresége a helyi Pflztól teljesen felborította a ver-

munkával megmutathatja rátermettségét. Ez az év csak próbaidő, ezalatt kitisztul a helyzet s a jövőévi beosztásnál már nem lesz vitás, me-

nyik dicsőbb, melyik nagyobb. Addig azonban dolgozni kell és nem keseregni, panaszkodni és küldöttségeket meneszteni Budapestre. (bf.)

Rövid sport hírek

Tóth III, az Újpest válogatott balszélsője Nagyváradra szerződött. Utóda a lilafehér csapatban valószínűleg dr. Kalocsay, a Ferencváros volt játékosja lesz.

A bolgár labdarugó szövetség hat magyar edzőt akar leszerződtetni, egyelőre egy évre. A hat edző közül egyik a bolgár válogatott oktatója lesz, a többi öt pedig egyesületek.

Az FTC uszó- és vízilabda-csapat vasárnap Zomborban vendégszerepel. A pesti csapatban 6 hölgy versenyző is van.

A magyar atléták Svédországból hazatérőben kiszálltak Kopenhágában s nagy sikerrel versenyeztek a dán válogatottal. A verseny 13 száma közül 9 magyar győzelemmel végződött.

A J. T. főtítkáranak előadása Óbecsén. Selmeczy Alajos, a Magyar Játékezők Testületének főtítkára Óbecsén tartózkodott és előadást tartott a Katolikus Legényegyletben a Booskay vezetésű és játékosai előtt. A főtítkár előadása elején ismertette a bácskai mérkőzéseken nyert tapasztalatait, majd kifejtette, hogy a labdarugás, mint minden magyar sportág a nemzetnevelés szolgálatában áll. Kérte a vezetőket és játékosokat, hogy bizzanak meg a bírók pártatlanságában, védjék meg őket a túlfanatikus közönséggel szemben. A bíró — mondotta — szintén ember s így tévedhet is, anélkül, hogy elfogult volna egyik vagy másik csapattal szemben. Ezután ismertette a lesállásra, szabadrugásra és a 11-esre vonatkozó tudnivalókat. A megjelentek nevében Danis Lajos játékező üdvözölte a főtítkárt és ugyancsak ő mondott köszönetet neki a mindvégig élvezetes előadásért.

A Temerini SC Óbecsén. A Temerini SC vasárnap délután Óbecsén vendégszerepel első és második csapatával. A kettős mérkőzés iránt nagy az érdeklődés.

Apróságok

... a rovarok különleges szerkezetű szemei az ultraviola sugarak iránt is érzékenyek?

... a márges kígyók évente többször is elhullatják és újra növesztik méregfogait? A kereszties vipera például körülbelül hat hetenként cseréli ki méregfogait.

... egyes trópusi virágok csupán elmúlásuk pillanatában illatoznak? A vanília-bab szintén csak learatása pillanatában kapja jellegzetes illatát.

... Közép-Európában csak 42 szabadon élő madárfaj tölti az egész esztendőt. A többi madárfaj csak átköltözésben tartózkodik néhány hónapig nálunk.

... a borostyánban eddig mintegy 2.000 különböző rovarfajta maradványait találták meg? Nagyobb részüik még most sem halt ki, sőt többé-kevésbé alakját is megőrizte.

... eredetileg csak 3 olyan emlős állat van, mely télen-nyáron fehér bundát visel? A jegesmedve, a sarki róka és az északamerikai Sziklás-Hegységben élő havasi kecske? A fehér macskát az ember tenyésztette ki és a természetben nem fordul elő.

Riport a legmagyarabb munkáról, az aratásról és cséplésről

A kisbirtokokon már elvégezték az aratást és legtöbb helyen hordának, de vannak helyek, ahol már cséplenek is. Vigan dolgozik a föld népe látástól vakulásig. Örömmel, dalolva dolgoznak a nap tüzeiben, testük izzad, az arcuk verejtékezik, de a bácskai magyar föld népe nem lankad és el nem fárad soha. Fejük felett a pacsirta szól és előlük fürgén bujdosolnak a fűjescék.

Éjfélutáni két óra körül van az idő, még alig pirkad a hajnal, az aratók mély álmukat alusszák, hiszen alig pár órája feküdtek le, mikor a bandagazda már talpon van és egymásután keltegeti fel többi társait, kezében egy hatalmas pálinkás üveg és egy decis pohár. A felkeltett földmunkásnak azonnal ad egy-két pohárral, amit az gyorsan felhőpint, majd nyújtózik néhányat és máris kész a munkára. Semmi öltözködés nincs, csak a szájukból megmosdanak és máris sietnek kötelek kötni, mert a gabona még harmatos és csak abból lehet telet verni, mivel a megezáradt kalászkok eltörednek és a kötés akkor nem megy. A részese a marokverőkkel együtt azonnal a gabonaföldre mennek és ott a kötelek kötik a nap teljes feljöttéig. Akkor aznapra azután van kötés. Amíg a nap a harmattól megszáritja a gabonát teljesen, addig reggeliznek. A pálinka és a korareggi hús levegő teljesen felfrissíti őket, úgyhogy reggelizés után egymással viccelődve, a marokverők viháncolva mennek dolgozni. Ők a magyar kenyér munkásai és mindannyiunkért dolgoznak.

Utemes harsogással merül a kasza az érett kalászkok közé és a kemény csapások alatt sűrű sorok fekszenek le a földre. Az imént még olyan büszke, magasra emelt fejú, hajlongó buzaszár holtan és megbéklélve hullik el a földön — rendekbe — sok-sok sorstársával együtt. Beteljesedett rajta az Isten és Emberszabta végzete, meghalt, hogy a halála után az élőknek adjon életet. A kasza után szaporodik a rend. A bekötött kékék mind megannyi szétnyílt rózsák hevernek, szanaszét a tűző napfényben. Tavolabba magasra rakott buzakeresztek sorakoznak nyilegyenesen sorban, (hallóban, mint a bácskai ember mondja). Az aratás a legnehezebb és legfárasztóbb munka az összes munkák között, de a magyar földmunkás mindig oly nagy örömmel és ünnepélyességgel végzi el, hogy az csodálatos. Az állandó beszédtemája is neki, mikor már rég elvégezte. Téli esteiken, ünnepségeken és lakodalmakban a legszebb beszédtemája az aratásai voltak. Péter-Pál körül már a kaszák készenlétben vannak, a hely le van kötve és a magyar föld fia szinte epedve várja a gazda hívó szavát a kezdesre. Amikor a gazda szól, szinte felvillanyozódnak és megkönnyebülnek és már előző nap kimennek, mert kiviszi, kivezéri az életkiválmunk.

Mindannyi aratómunkás a marokszedőjével, két kaszával és két kukával (marokszedő alkalmatlansággal) indul a nagy munkára, felkészülve az esetleges törésekre is és hogy az ne hátráltassa, tartalékkal is felszereli magát. Több kaszák, kalapász, ülő és tokmány egészíti még ki az aratómunkás felszerelését. A kezdéskor azután és utána mindennap — Jézus segits — szóval indul a munkába. Az aratás, illetve a kaszálás nemcsak a testi

erő és kitartás dolga, hanem az egy külön tudomány, amit csak a föld igazi gyermeke tud. Az kiskorában már mint marokszedő elsajátítja a hosszú évek során az idősebbektől ezt a tudományt, úgyhogy azután oly könnyedén és örömmel végzi azt, ami bámulatba ejti a lakust. A föld gyermeke már sokszor felvette a harcot valóságos erőművészekkel, akik kidőltek, de őrajta meg sem látszott. Egy laikusnak a kezében a kasza állandóan a földre szóródik és hátráltatja a kaszálót is, meg az erejét is kimeríti. A föld gyermekének a kaszálása után a tarló olyan, mintha borotvával lett volna a gabona letarolva.

Az aratómunkások reggelire mindig szalonnát esznek, mert az nekik elegendő táperőt a délig való kitartáshoz. Egy-egy aratómunkás átlagban 25—35 deka szalonnát eszik meg, amennyiből máskor az egész család reggelije kitelik. Délben azután leves, főzelék hússal és kalács van. A gazdák, vagyis a magyar gazdák az aratás napjaiban mindig úgy készítetnek, mint lakodalmakkor, hogy annak az aratómunkásnak meg legyen az ereje és a kedve a munkához. Délután már oszonna is van, szárazkolbász, sonka, vagy friss zöld főzelék hússal. Este vacsorával pálinkát is kapnak, hogy nyugodtabban lepihenjenek.

Az aratás befejezésekor a magyar gazda végzési tort rendez és disznót-borjút vágat le, bort, sört, pálinkát tesz ki és valóságos lakodalmi ünnepséget rendeznek. Az aratómunkások szép buzakoszorúval kedveskednek a gazdának, aki azt a szobájában ereklyeként a legdiszesebb helyre helyezi. A magyar gazda az aratóival együtt ünnepli az Isten áldásának, a gabonatermes betakarításának örömét. Egyformán örül a gazda a munkással. Ezután a gabonát asztagokba hordják és utána elcséplik, hogy mielőbb hozzájusson a jól megérdemelt munka eredményéhez.

Tóth Bagó Géza

Fűszer- és vas-szakmában jártas, fiatal keresztény kereskedősegedet keresek azonnali belépésre. Írásbeli ajánlatokat a következő címre kérek: Anchau Antal, Pécsvárad

Kihirdetés

Kihirdetem, hogy a következő két házaspár egymással házasságot szándékozik kötni u. m.: Völgény: Piszarov Miklós, nőtlen, földműves, gör. kel. vallású, 30 éves, ófutaki születésű és lakos. Szüleinek családja és utóneve: Piszarov Ráda, Petrits Lyubica.

Menyasszony: Brangyolica Katica, hajadon, okl. tanítónő, gör. kel. vallású, 29 éves, dubrovniki születésű lakhelye Lukoran, szüleinek családja és utóneve Brangyolica Antal, néh. Lauritano Paula.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házaspárra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési helyi községi elöljáróság (illetőleg anyakönyvezetője) útján jelentsek be.

Kelt Ófutakon, 1941 július 23.

Szalay Dezső

P. H. anyakönyvezető.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLAST KERES

MAGANTISZTVISELŐ könyvelő és levelező több évi gyakorlattal állást keres. Szíves megkereséseket »Katolikus« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 5918

INTELLIGENS fiatal leány, Bécsben nevelkedett, gyermekápolási tanfolyamot végzett, nappali állást gyermekekhez keres. Cim: Selinger, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 65. 5622

JOBB MUNKÁS borbélysegéd, ki női fodrászathoz is ért, állást keres. Cim: Fodor Albert, borbély és fodrászsegéd, Csantavér. 5620

ELADÓ

JÖMENELELŐ korcsma, berendezéssel együtt, más vállalkozás miatt sürgősen eladó. Cim: Ujvidék, Szent István-utca 2. 5993

BÉRPALOTA, központban, 16 lakással, üzletekkel, évi 11.200 pengő lakbérrel, eladó. Ara 185.000 pengő. Megbizott: MIRKOV, Ujvidék, Benito Mussolini ut 3. 5995

JÓL BEVEZETETT, régóta fenálló női kalapüzlet a város központjában más vállalkozás miatt eladó. Érdeklődni: »IMOBILIA« közvetítő irodában, kat. templom udvar 4, vagy a kiadóhivatalban. 5991

JÖLMENŐ VENDÉGLŐ eladó. Cim: Richter Antal, Ujvidék, Levente utca 16.. 5612

CSILMEK, nagy konyhakredenc, 2 vaspad, leanderek, világító reklám 5 betűs, eladó. Cim: Ujvidék, Nyitra ut 17. 5614

VENDÉGLŐI BERENDEZÉS, aparátus söntéssel stb. elköltözés miatt sürgősen eladó. Megtekinthető a cukorgyári nagykantinban, Ujverbász. 5623

KERESLET

ÜGYES fodrászkisasszony, aki a manikűrözéshez is ért, felvétetik. Cim: Bogdanov fodrászszalon, Ujverbász. 5990

PENZTÁRKISASSZONY, önálló munkaerő, könyvelésben jártas, német-magyar nyelvtudással azonnalra felvétetik. Cim: Müller vaskereskedés, Zombor. 5998

MINDENES, ki főzni tud, keresetik. Cim: Ujvidék, Orgona u. 9. 5610

AZ UJVIDÉKI felrobantott hidnak kiemelési munkálataihoz több olyan munkavezető felvétetik, akik hidszerelési munkálatokban jártasak. Jelentkezés a munkahelyen, délelőtt folyamán. 5915

KÜLÖNFÉLE

Csillárt

Hollitscher csillárüzemben vásároljon, Ujvidék, Alkotmány utca 29.

ÁTVENNÉK

Zomborban vagy Ujvidéken jömeneteli

vendéglőt

vagy éttermet

Cim: Ifj. Farkas Pál, Harkányfürdő 6.

Délvidéki nyaralók

Harkányban

kitünő lakást és ellátást kapnak a **Nemzeti Vendéglőben**

Erdélyi menekült cigányzenekar és **Vass Klári tangóharmonikás** szórakoztatja a vendégsereget 5609

NYILTTÉR*

Reklámhirdetési ügynökségi ipar-engedélyem elvesztett, ezuton érvénytelenitem.

Ujvidék, 1941. július 25.

Macedonits Ozren.

Az 1937. évi óbecsei iskolaigazgatóság által kiadott elemi népiskola hatodik osztályára vonatkozó bizonyítványomat elvesztettem, ezuton érvénytelenitem.

Ujvidék, 1941 július 24.

5602

Horváth Rezső

Meghívó!

Az Agrárszövetkezetek Szövetsége ujvidéki bejegyzett cégnek 1941 évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor Ujvidéken a szövetkezet hivatalos helyiségeiben, Lénau utca 2 megtartandó

RENKIVÜLI KÖZGYÜLÉSRE

Tárgysorozat:

Határozathozatal az ujvidéki »UGAR« délvidéki árubeszerzési és értékesítési központi szövetkezet k. f.-el való egyesülés, illetve beolvadás ügyében.

Ujvidék, 1941. július hó 24-én.

Hauswirth György
hatósági megbízott.

Pozív!

na vanrednu glavnu skupštinu novosadske firme „Savez Agrarnih Zadruga s. o. j.“ koja će se održati 8. avgusta 1941 god. u 10 sati predpodne u Ujvidéku, u zvanične prostorije iste firme u Lénau ulica br. 2.

Predmet:

Donešenja zaključka u predmetu spajanje (fuzije) sa firmom »UGAR« (délvidéki árubeszerzési és értékesítési központi szövetkezet k. f.) u Ujvidéku.

Ujvidék, 24. jula 1941. god.

Hauswirth György
komesar.

BUTORT

elsőrendű kivitelben készít, javít és átalakít

Szabados László asztalos mester

Ujvidék, Goethe-utca 5. Telefon 32-76

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50

Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Laptulajdonos: Andrée Dezső.

Előfizetés:

Egy óra	4.— pengő
Vidéken egy óra	3.— "
Három óra	11.60 "
Vidéken három óra	8.— "
Félévre	23.— "
Vidéken félévre	16.— "

Megjelenik naponta.